Jaarverslag FTAC 2025

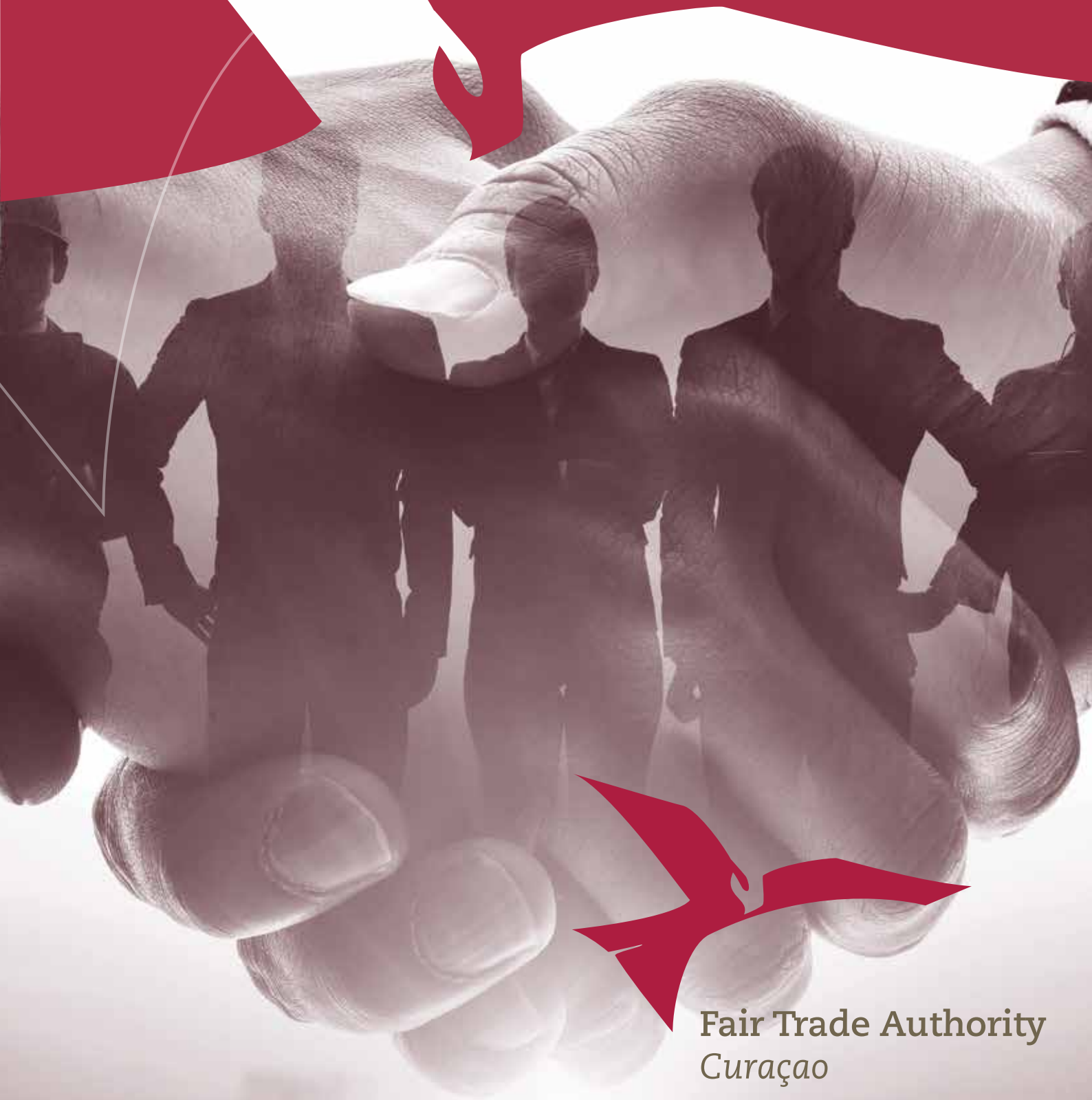

Fair Trade Authority
Curaçao

VOORWOORD

Voor u ligt het directieverslag van de Fair Trade Authority Curaçao (FTAC) van 2025. Het afgelopen jaar stond in het teken van verdere versterking van het mededingingstoezicht en een zichtbare toename van het beroep dat door ondernemingen en andere belanghebbenden op de FTAC werd gedaan.

Gedurende het verslagjaar was sprake van een groeiende werklast op nagenoeg alle kernterreinen van de Landsverordening inzake concurrentie. De FTAC constateerde een verdere toename van het aantal signalen, klachten en concentratie gerelateerde vragen. Ook de handhaving van de medewerkingsplicht bleef onverminderd van belang, mede in het licht van eerdere rechterlijke uitspraken waarin de bevoegdheden van de FTAC op dit terrein zijn bevestigd. Deze ontwikkelingen bevestigen het belang van een waakzame en onafhankelijke toezichthouder binnen een kleine economie met een hoge concentratiegraad.

Transparantie vormt, naast handhaving, een structureel uitgangspunt van het optreden van de FTAC. In 2025 heeft de FTAC onverkort vastgehouden aan haar beleid om beschikkingen openbaar te maken via haar website: https://ftac.cw.

Met deze openbaarheid wordt beoogd verantwoording af te leggen over het handelen van de autoriteit en bij te dragen aan de rechtszekerheid en voorspelbaarheid voor ondernemingen en andere belanghebbenden. De publicatie van beschikkingen biedt inzicht in de wijze waarop de FTAC de wettelijke normen toepast en welke overwegingen daarbij in de besluitvorming een rol spelen.

Het verslagjaar werd tevens gekenmerkt door een belangrijk bestuurlijk moment. In 2025 is de zittingstermijn van mr. dr. Gerard J.C.M. Bakker verstreken en heeft hij zijn functie als lid van de FTAC neergelegd. Sinds de oprichting van de FTAC in 2017 was hij als lid betrokken bij de werkzaamheden van de autoriteit. Met zijn bij de Nederlandse mededingingsautoriteit ACM opgedane ervaring, diepgaande juridische deskundigheid en analytische scherpte heeft hij een wezenlijke bijdrage geleverd aan de opbouw en ontwikkeling van het Curaçaose mededingingstoezicht. Het bestuur spreekt zijn waardering uit voor zijn inzet en betrokkenheid.

Tot slot spreekt het bestuur zijn dank uit aan de directie en medewerkers van de FTAC voor hun inzet en professionaliteit gedurende het verslagjaar. Dit directieverslag biedt inzicht in de wijze waarop de FTAC in 2025 uitvoering heeft gegeven aan haar wettelijke taken en hoe zij, binnen de beschikbare middelen en geldende kaders, invulling heeft gegeven aan haar rol als onafhankelijke mededingingsautoriteit.

Miroslava I. Wedervoort, MSM
Voorzitter van de Fair Trade Authority Curaçao

dr. Miriëla G.L. Carolina
Lid van de Fair Trade Authority Curaçao,
tevens Plv. Voorzitter

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 4

2. TOEZICHT 5
OP NALEVING VAN DE LANDSVERORDENING INZAKE CONCURENTIE 6
2.1 Kartelzaken 6
2.2 Misbruik van machtspositie 6
2.3 Concentraties 7
2.4 Procedurele overtredingen van de Landsverordening inzake concurrentie 9
2.5 Zaken behandeld in bezwaar- of (hoger) beroep 10
2.6 Advisering over (voorgenomen) overheidsbeleid 11

3. UITGELICHT 12
ONDERNEMERSVERENIGINGEN EN MEDEDINGING: WAAR LIGT DE GRENS? 13
3.1 Wat is een ondernemersvereniging? 13
3.2 Wat is een 'besluit' van een ondernemersvereniging? 13
3.3 Waarom kunnen besluiten van ondernemersverenigingen risicovol zijn? 13
3.4 Welke verplichtingen heeft een ondernemersvereniging? 14
3.5 De ondernemersvereniging en de medewerkingsplicht 15
3.6 Tot slot 15

4. KERNFEITEN 16
EN WERKZAAMHEDEN FTAC 17
4.1 Werkzaamheden van de FTAC 18
4.2 Onderzoek en handhaving 18
4.3 Inrichting van de FTAC en het ondersteunend bureau 21
4.4 Samenwerking 21
4.5 Voorlichting en communicatie 21
4.6 Opleidingen, cursussen en workshops 21
4.7 Gerealiseerde actvititeiten ten opzichte van het jaarplan 22

5. FINANCIEEL VERSLAG 25
5.1 Balans per 31 december 2025 26
5.2 Staat van baten en lasten 2025 27
5.3 Toelichting op de jaarrekening 28
5.4 Toelichting op de balans 31
5.5 Toelichting op de staat van baten en lasten 35
5.6 Afsluitende opmerkingen en ondertekening 37
5.7 Overige gegevens 38
5.8 Analyse t.o.v. het budget 38
5.9 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 39

1. INLEIDING

In 2025 heeft de Fair Trade Authority Curaçao (FTAC) verdere stappen gezet in het versterken van effectief en onafhankelijk mededingingstoezicht. Het jaar kenmerkte zich door een toenemende caseload, een groeiende meldingsbereidheid bij fusies en overnames en een verder bewustwording bij ondernemingen van het belang van naleving van de Landsverordening inzake concurrentie.

Op alle drie de pijlers van de Landsverordening inzake concurrentie – kartelverbod, misbruik van machtspositie en concentratiemeldingen – heeft de FTAC actief onderzoek verricht. Daarnaast trad de FTAC op tegen ondernemingen en personen die de medewerkingsplicht schonden. Hierin werd deze gesteund door eerdere rechterlijke uitspraken die de handhavingsbevoegdheid van de FTAC bevestigen. Belangrijk was ook de eerste beschikking in een zaak waar het draaide om misbruik van machtspositie. De publiciteit die deze zaak kreeg leidde tot meer signalen en vragen over mogelijk misbruik van machtspositie.

FTAC DIT JAAR ACTIEF OP DRIE DE PIJLERS VAN DE LANDSVERORDENING INZAKE CONCURRENTIE: KARTELVERBOD, MISBRUIK VAN MACHTSPOSITIE EN CONCENTRATIEMELDINGEN

Ook het aantal concentratiemeldingen en gevoerde pre-notificatiegesprekken bleef groeien. Een trend die zichtbaar is sinds de gewonnen beroepszaak tegen Ernst & Young. De FTAC onderzocht desondanks meerdere niet-gemelde overnames en volgt nauwgezet de sterke toename van concentratiegraad in de markt voor boottochten naar Klein Curaçao.

Intern heeft de FTAC geïnvesteerd in verdere professionalisering van haar onderzoekscapaciteit, met een interne training op het gebied van gesprekstechnieken. Ook zijn stappen gezet in de voorbereidingen voor een clementieregeling en de aanscherping van het boetebeleid.

Na deze inleiding bestaat dit jaarverslag uit vier hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de in 2025 behandelde zaken. Hoofdstuk 3 besteedt aandacht aan de mededingingsrechtelijke aspecten die aan ondernemersverenigingen verbonden zijn. Hoofdstuk 4 bevat de kernfeiten, gevolgd door de financiële verantwoording in hoofdstuk 5.

TOEZICHT 2

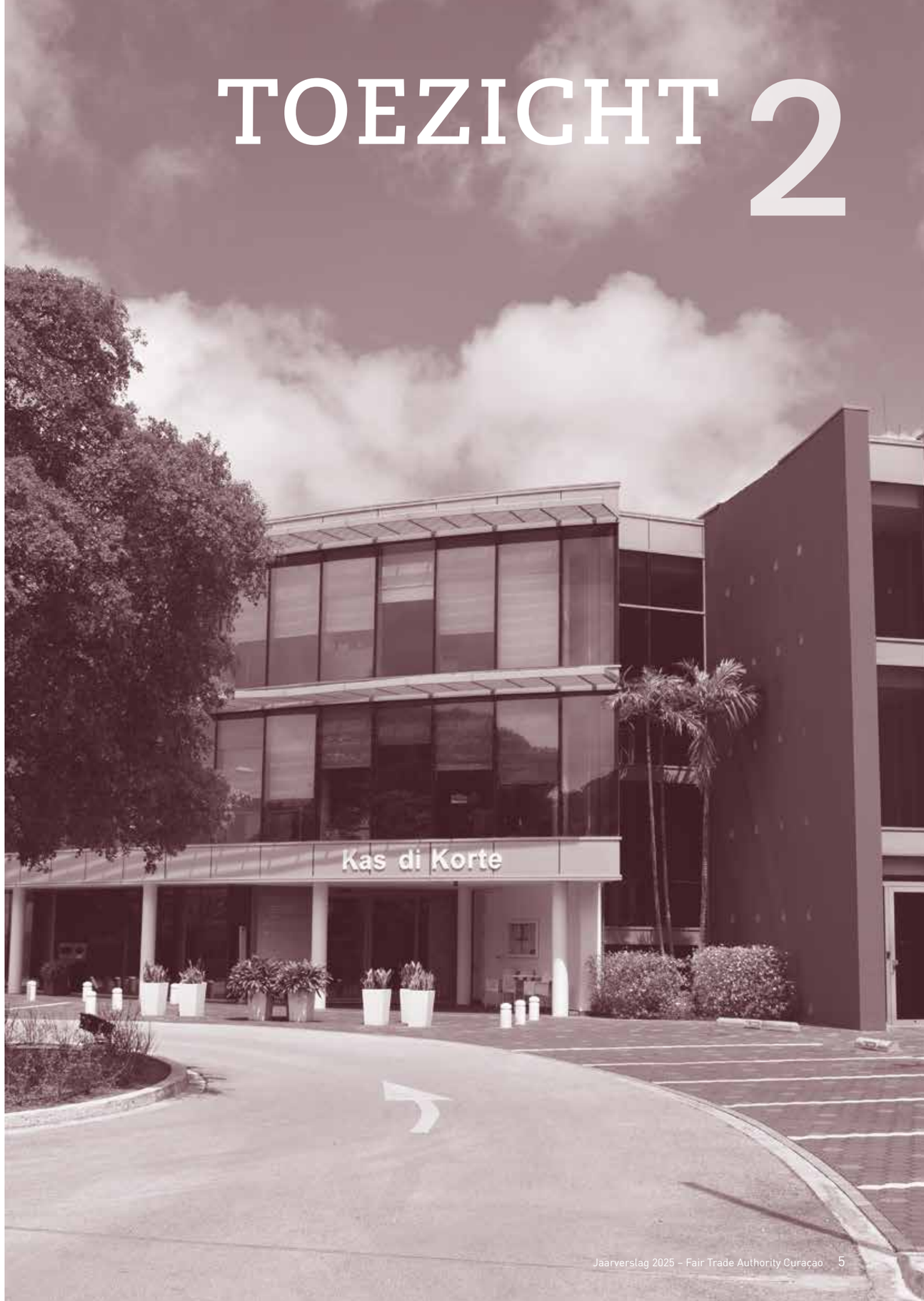

2. TOEZICHT OP DE NALEVING VAN DE LANDSVERORDENING INZAKE CONCURRENTIE

De FTAC heeft tot taak om toezicht te houden op de naleving van de Landsverordening inzake concurrentie (Pb. 2016, no. 16 zoals gewijzigd bij Pb. 2024, no. 148). De kernbepalingen in de Landsverordening inzake concurrentie die marktwerking stimuleren zijn het verbod op kartelafspraken, het verbod op misbruik machtspositie en de verplichting om bepaalde fusies en/of overnames bij de FTAC te melden.

Omdat relevante gegevens over marktgedrag zich bij ondernemingen bevinden heeft de wetgever de FTAC bepaalde onderzoeksbevoegdheden toegekend. Deze onderzoeksbevoegdheden worden gesteund door een medewerkingsplicht om te voorkomen dat het mededingingstoezicht eenvoudig kan worden gefrustreerd en de Landsverordening inzake concurrentie feitelijk wordt geneutraliseerd.

In dit hoofdstuk worden daarom naast de zaken die betrekking hebben op de drie fundamentele pijlers van de Landsverordening inzake concurrentie die in 2025 in behandeling waren ook de zaken besproken waarin de FTAC is opgetreden tegen ondernemingen én natuurlijke personen die handelden in strijd met de medewerkingsplicht.

2.1 Kartelzaken

Prijsafspraken voor koffie
Fundashon pa Konsumidó (FpK) heeft tijdens haar prijsvergelijking in februari 2022 geconstateerd dat enkele toko's, minimarkten en supermarkten dezelfde prijzen voor een aantal koffieproducten hanteerden. FpK heeft naar aanleiding van de constatering de FTAC geïnformeerd over hun bevindingen en ondersteunende informatie beschikbaar gesteld.

Na onderzoek te hebben gedaan naar aanleiding van het signaal van FpK heeft de FTAC geconcludeerd dat in dit geval geen sprake is van een concurrentiebeperkende afspraak tussen concurrenten, maar dat de detailhandelaren een door de distributeur afgegeven adviesprijs hanteerden.

Naar aanleiding van deze bevindingen heeft de FTAC besloten om de uitkomsten van dit onderzoek mee te nemen in 2026 uit te voeren uitgebreid onderzoek naar verticale overeenkomsten. In dat onderzoek zal onder andere worden bekeken in hoeverre afnemers vrij zijn om af te wijken van adviesprijzen van de importeur/distributeur/groothandelaar.

Autoschadeherstel
De FTAC ontving een signaal dat schadeverzekeraars mogelijk gezamenlijke uitkeringsbedragen hanteerden richting autoschadeherstelbedrijven. De FTAC heeft hierover informatie ingewonnen en aanvullende stukken opgevraagd. Dit onderwerp zal in 2026 verder worden onderzocht.

2.2 Misbruik van machtspositie

Misbruik machtspositie in de medische sector – verplicht gebruik van één HIS-systeem
De FTAC ontving in 2024 een klacht van huisartsen over de voorwaarden om zich te kunnen aansluiten bij de Huisartsenpost Curaçao (HAP), die wordt beheerd door de Stichting Primary Care Curaçao (SPCC). SPCC verplichtte de huisartsen via de aansluitovereenkomst om één specifiek huisartsinformatiesysteem (HIS) te gebruiken.

De FTAC heeft in 2025 naar aanleiding van deze klacht een beschikking vastgesteld. In deze beschikking wordt allereerst op basis van het aantal huisartsen dat zich heeft aangesloten bij de HAP geconcludeerd dat de HAP van SPCC een marktaandeel heeft van meer dan 60 procent, en dus een machtspositie[1] heeft op de markt voor het waarnemen van diensten voor huisartsen gedurende de avond-, nacht- en weekenduren.

De FTAC heeft vervolgens aan de hand van daarvoor in de literatuur en jurisprudentie ontwikkelde criteria vastgesteld dat de gewraakte voorwaarde voor aansluiting bij de HAP inderdaad een onbillijke contractuele voorwaarde betreft en daarmee als misbruik moet worden aangemerkt.

In de definitieve beschikking wordt aan SPCC een bindende aanwijzing opgelegd die SPCC ertoe verplicht ervoor zorg te dragen dat via een internationaal erkende interface (API) gegevensuitwisseling mogelijk wordt tussen het door haar gebruikte HIS en andere huisartsinformatiesystemen. Tevens moet de noodzakelijke technische informatie en documentatie inzake de API kosteloos door SPCC worden verstrekt aan huisartsen en/of leveranciers van HISsen die hiervan gebruik wensen te maken

Een van de huisartsen is in bezwaar gekomen tegen de beschikking van de FTAC. Begin 2026 zal de FTAC moeten beslissen over dit bezwaar.

Misbruik machtspositie in de toeristische sector – eisen van exclusiviteit
De FTAC heeft een klacht ontvangen over duikorganisatie PADI, als certificerende instantie.

De klacht richt zich op de eis van PADI dat duikscholen die als PADI-duikschool erkend willen worden, en als zodanig op o.a. de website van PADI willen worden vermeld, exclusief PADI-duikcursussen aanbieden.

De klager biedt naast PADI-duikcursussen ook duikcursussen aan van een concurrerende certificerende instantie.

De klagers menen dat deze eis van PADI mogelijk een onredelijk contractuele voorwaarde vormt en betogen dat dit een nieuwe eis is/dan wel dat deze eis nooit actief door PADI werd gehandhaafd.

1 Artikel 1.1, sub l, Landsverordening inzake concurrentie

In 2026 zal de behandeling van deze klacht worden voortgezet. Om vast te stellen of er sprake is van een machtspositie zal bij de verschillende certificerende instanties informatie worden opgevraagd om de marktaandelen op Curaçao te bepalen. Indien een machtspositie kan worden vastgesteld zal worden beoordeeld of het eisen van exclusiviteit een gedraging betreft die de marktwerking belemmert en dus misbruikelijk is in de zin van de Landsverordening inzake concurrentie.

Misbruik machtspositie in de financiële sector – zelfbevoordeling
De FTAC is benaderd door twee lokale FinTech ondernemers. Voor bepaalde diensten die zij willen aanbieden moeten zij kunnen communiceren met de servers van verschillende lokale banken, hiervoor zijn ze afhankelijk van de medewerking van de banken (account-toegang). Op dit moment heeft slechts één onderneming deze account-toegang. Deze onderneming heeft een partnerschap met de grootste bank van Curaçao en overeenkomsten met andere banken.

Het signaal richt zich op de omstandigheid dat andere FinTech ondernemingen niet dezelfde mate van toegang krijgen. Hierdoor is het voor Fintech ondernemingen onmogelijk om concurrerende applicaties te ontwikkelen en is er geen concurrentie mogelijk op de markt voor Payment Initiation Apps.

De FTAC heeft zich in 2025 over deze complexe materie laten informeren door een advocaat tevens hoogleraar Financiële Technologie en Recht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Deze expert in financieel recht doet onderzoek naar big data, open banking (FIDA) en de betaalindustrie (PSD2).

Ook dit signaal zal in 2026 verder worden onderzocht waarbij eerst zal moeten worden vastgesteld of er sprake is van een machtspositie of collectieve machtspositie van een of meer banken. Pas daarna kan worden beoordeeld of er sprake is van misbruik van een eventuele machtspositie.

2.3 Concentraties

Niet-gemelde concentratie in de IT-dienstverlening
Op basis van via een informatieverzoek verkregen documenten heeft de FTAC vast kunnen stellen dat er een overname heeft plaatsgevonden in de IT-dienstverlening. De beantwoording door de betrokken onderneming van de vragen met betrekking tot de omzet van de betrokken ondernemingen en het marktaandeel vormden voor de FTAC aanleiding om een onderzoek te starten naar mogelijke 'gun jumping'. Er is sprake van 'gun jumping' wanneer een meldingsplichtige concentratie tot stand wordt gebracht voordat deze bij de FTAC is gemeld. De overnemende partij heeft van de FTAC de doelomschrijving van dit onderzoek ontvangen.
Uit via een aanvullende informatieverzoek verkregen informatie werd duidelijk dat de omzetdrempel zoals opgenomen in artikel 5.2, eerste lid onder a, van de Landsverordening inzake concurrentie niet werd overschreden, maar de marktaandeeldrempel mogelijk wel. Het was daarom noodzakelijk om in het kader van dit onderzoek gesprekken te voeren met concurrenten met als doel de relevante productmarkt(en) nauwkeuriger en op een manier af te bakenen die beter aansluit bij wat in het mededingingsrecht gebruikelijk is.

Op basis van de uit de gesprekken verkregen informatie heeft de FTAC gedetailleerde informatieverzoeken gestuurd aan de betrokken onderneming en aan andere marktpartijen op de relevante, te onderscheiden productmarkten waarop de bij de concentratie betrokken ondernemingen actief waren, teneinde het gezamenlijke marktaandeel op deze markten te kunnen bepalen.

Op grond van de ontvangen informatie heeft de FTAC niet kunnen vaststellen dat met de concentratie één

van de meldingsdrempels van artikel 5.2, eerste lid, Landsverordening inzake concurrentie werd overschreden. De concentratie was daarmee niet meldingsplichtig. Op basis van deze constatering heeft de FTAC op 26 februari 2025 het onderzoek naar de concentratie tussen de betrokken ondernemingen wegens een mogelijke overtreding van artikel 5.2, eerste lid, Landsverordening inzake concurrentie beëindigd. De overnemende partij is hierover schriftelijk geïnformeerd.

Niet-gemelde joint venture in de telecomsector

Op basis van een signaal in 2024 is de FTAC een onderzoek gestart naar twee telecomaanbieders die een joint venture hebben gevormd waarvoor mogelijk een meldingsplicht gold.

Behalve fusies en overnames moeten sommige join ventures tussen ondernemingen voorafgaande aan de totstandbrenging ervan bij de FTAC worden gemeld. Cruciaal hierbij is de vraag of de gezamenlijke onderneming 'duurzaam alle functies van een zelfstandige economische eenheid' vervult. Dit is het geval wanneer de gezamenlijke onderneming op structurele basis als zelfstandig bedrijf op de markt opereert, los van de moederondernemingen, met eigen middelen, personeel, management en commerciële activiteiten gericht op derden.

Dit is van belang omdat wanneer een gezamenlijke onderneming duurzaam functioneert als een zelfstandige economische eenheid, de gezamenlijke onderneming mededingingsrechtelijk wordt beoordeeld op basis van de bepalingen met betrekking tot concentraties zoals opgenomen in artikel 5.1 e.v. van de Landsverordening inzake concurrentie

Op het moment dat de gezamenlijke onderneming niet duurzaam alle functies van een zelfstandige economische eenheid' vervult, zal de FTAC de samenwerkingsovereenkomst tussen de moederondernemingen moeten beoordelen op basis van de bepalingen die betrekking hebben op concurrentiebeperkende afspraken tussen ondernemingen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van de Landsverordening inzake concurrentie.

Beide betrokken moedermaatschappijen en de gezamenlijke dochteronderneming zijn actief op Curaçao, maar de moedermaatschappijen zijn buitenlandse entiteiten. De lokale entiteiten hebben in reactie op informatieverzoeken van de FTAC aangegeven meer tijd nodig te hebben om de gevraagde informatie aan de FTAC ter beschikking te kunnen stellen. Dit onderzoek wordt daarom ook in 2026 voortgezet.

Niet-gemelde concentratie uitvaartverzekeringsmaatschappijen

Een uitvaartverzekeringsmaatschappij heeft een 'sitter' – met circa 200 klanten – overgenomen. Eerder heeft deze uitvaartverzekeringsmaatschappij al twee andere sitters overgenomen met respectievelijk ongeveer 1.000 en 300 klanten. Een sitter is een coöperatieve uitvaartverzekeraar die de uitvaart verzorgt voor de aangesloten leden die deel uitmaken van een besloten groep personen.

De FTAC is een onderzoek gestart in het kader van toezicht op de naleving om na te gaan of met de overname van de drie sitters mogelijk een van de meldingsdrempels in de Landsverordening inzake concurrentie is overschreden.

Omdat ook in het laatste geval na goedkeuring van de overname door de Centrale Bank de klanten/leden van de sitter zijn geïnformeerd en deze met de overname hebben ingestemd is het feitelijke beheer van de klantenportefeuille reeds overgenomen. De resterende centrale vraag is wat de specifieke productmarkt is en wat het gezamenlijke marktaandeel van de bij de overname betrokken ondernemingen is.

De FTAC heeft informatieverzoeken gestuurd naar de marktpartijen en de Centrale Bank voor aanvullende informatie en vaststelling van de marktaandelen. Dit onderzoek loopt door in 2026.

Markt voor boottochten naar Klein Curaçao

De FTAC heeft eind 2024 drie concentratiemeldingen ontvangen betreffende fusies en overnames in de markt voor boottochten naar Klein Curaçao.

- Fusie Klein Toerisme B.V. en Miss Ann Boat Trips & Rentals B.V.
- Overname van de activa van Stevie Bravo Entertainment B.V., handelend onder de naam Breeze Adventures door Blue Finn Charters B.V.
- Overname van aandelenbelang (50%) van Densa B.V. in Irie Adventures B.V. door Klein Toerisme B.V.

Deze concentratiemeldingen werden begin 2025, conform artikel 5.4, derde lid, van de Landsverordening inzake concurrentie, door de FTAC gepubliceerd in de Landscourant.

Door deze fusiegolf nam het aantal marktpartijen af van 5 naar 2 ondernemingen die op reguliere basis (meerdere keren per week) boottochten naar Klein Curaçao verzorgen. De als gevolg daarvan toegenomen concentratiegraad en transparantie op de markt voor boottrip was én is een punt van zorg voor de FTAC.

Daarom heeft de FTAC de marktpartijen gewezen op artikel 4.2 van de Landsverordening inzake concurrentie. Dit artikel biedt de FTAC de mogelijkheid om preventief extra toezicht op de markt te houden en eventueel preventief verplichtingen op te leggen ter waarborging van de concurrentie op de markt.

De FTAC heeft in 2025 nog een gesprek gevoerd met één van de aanbieders waarbij expliciet is gekeken naar de gevolgen van deze concentratiegolf voor de concurrentie.

Concentratiemelding Wasserij di Kòrsow

De FTAC heeft in 2025 een concentratiemelding ontvangen van WdK B.V. h.o.d.n. Wasserij di Korsow. De melding betreft de overname door WdK B.V. van de activa en passiva van Wasserij Korsow B.V. Het gaat hierbij om de overdracht van bedrijfsactiva, klanten, contracten en een gedeelte van de werknemers.

Wasserij Korsow B.V. is actief op de markt van wasserette- en reinigingsactiviteiten voor de hospitality sector en bedient een belangrijk deel van de op Curaçao gevestigde hotels, restaurants en zorginstellingen.

De FTAC heeft omdat het meldingsformulier niet volledig was, aanvullende vragen gesteld aan de overnemende partij. Uit de ontvangen informatie bleek dat hoewel de overnemende partij ook zeggenschap heeft over andere ondernemingen, er geen sprake is van horizontale overlap in bedrijfsactiviteiten en de overname niet leidt tot op de relevante markt creëren of versterken van een marktaandeel van 30% of meer.

Pre-notificatiegesprek APC-CHB-PSB

De FTAC heeft een pre-notificatiegesprek gevoerd met vertegenwoordigers van APC Bank, Centrale Hypotheek Bank (CHB) en de Postspaarbank (PSB) over de bundeling van de bancaire activiteiten van het Algemeen Pensioenfonds van Curaçao, waaronder PSB en CHB onder de vlag van APC Bank.

Doordat er met de oprichting van APC Bank geen wijziging in de zeggenschapsverhoudingen plaatsvindt, APC heeft reeds zeggenschap over zowel CHB als PSB, is er geen sprake van een concentratie maar van een interne reorganisatie. Deze is niet meldingsplichtig op basis van artikel 5.2 Landsverordening inzake concurrentie.

Pre-notificatiegesprek overname fast food franchises

De FTAC heeft in 2025 geïnformeerd naar de stand van zaken met betrekking tot de overname van verschillende fast food franchises door een supermarktondernemer. Over deze overname is al in 2024 een pre-notificatiegesprek gevoerd. Tijdens dit gesprek werd duidelijk dat een eventuele concentratie meldingsplichtig zou zijn wegens het overschrijden van de omzetdrempel opgenomen in artikel 5.2, eerste lid, sub a, van de Landsverordening inzake concurrentie. De FTAC is door de partijen geïnformeerd dat de betrokken ondernemingen nog met elkaar in onderhandeling zijn.

Pre-notificatieovername in de luchtvaartsector

De FTAC heeft schriftelijke vragen ontvangen in verband met een aandelentransactie in de luchtvaartsector van een bij deze overname betrokken advocaat. De FTAC heeft deze advocaat, eveneens schriftelijk, geïnformeerd dat wanneer een wijziging in de zeggenschap over de onderneming optreedt er mogelijk sprake is van een meldingsplichtige overname. Tevens is informatie verstrekt over de meldingsdrempels opgenomen in artikel 5.2 van de Landsverordening inzake concurrentie.

Pre-notificatieovername in de sanitaire sector

De FTAC is per e-mail door een Arubaanse ondernemer actief in de markt voor sanitair en tegels benaderd in verband met vragen over een mogelijke overname van een op Curaçao gevestigde branchegenoot. De FTAC heeft deze ondernemer schriftelijk informatie verstrekt over wanneer een overname meldingsplichtig is conform de bepalingen van de Landsverordening inzake concurrentie.

2.4 Procedurele overtredingen van de Landsverordening inzake concurrentie

De hiervoor beschreven zaken betreffen allemaal mogelijke materiële overtredingen van de Landsverordening inzake concurrentie. Materiële overtredingen betreffen de inhoudelijke schending van de mededingingsregels opgenomen in de Landsverordening inzake concurrentie (kartelverbod, misbruikverbod, concentratieregels).

Naast deze materiële overtredingen kent de Landsverordening inzake concurrentie ook procedurele overtredingen. Procedurele overtredingen betreffen het niet naleven van de in de Landsverordening inzake concurrentie opgenomen procedurele verplichtingen bij toezicht en handhaving, o.a. medewerkingsplicht, informatieplicht en de naleving van aanwijzingen.

Deze tweede categorie mogelijke overtredingen beschermt de efficiëntie en de effectiviteit van het door de FTAC uit te oefenen toezicht.

Boete niet-meewerken voor natuurlijke personen
De FTAC heeft in 2025 voor het eerst boetes opgelegd aan twee natuurlijke personen. De FTAC heeft na een langdurig traject in het kader van toezicht op de naleving getracht eenduidige informatie te verkrijgen over supermarktvereniging SUVECU.

De FTAC heeft de op dat moment bij de Kamer van Koophandel geregistreerde bestuursleden van SUVECU individueel benaderd. Beide beboete personen hebben in reactie daarop aangegeven niet langer bestuurslid te zijn van SUVECU, en dus niet namens SUVECU te kunnen verklaren, maar bereid te zijn om op persoonlijke titel met de FTAC in gesprek te gaan.

De FTAC heeft daarop uiteindelijk beide personen, afzonderlijk en in hun hoedanigheid van natuurlijk persoon, meerdere malen dwingend verzocht op het kantoor van de FTAC te verschijnen voor een persoonlijk gesprek, met het doel inlichtingen te verkrijgen ter verduidelijking van eerdere, summiere of tegenstrijdige antwoorden.

Beide personen hebben bij herhaling geweigerd om gehoor te geven aan dit verzoek. Deze weigeringen worden door de FTAC aangemerkt als een schending van de wettelijke medewerkingsplicht, zoals neergelegd in artikel 6.2, vijfde lid, van de Landsverordening. De FTAC heeft op basis van artikel 7.3 van de Landsverordening inzake concurrentie beide personen afzonderlijk beboet met een boete van Cg 25 000 wegens het handelen in strijd met de medewerkingsplicht.

Beide personen zijn tegen deze boete in beroep gegaan bij het Gerecht in eerste aanleg (het Gerecht). Het Gerecht heeft het beroep op 15 december 2025 ter zitting behandeld

2.5 Zaken behandeld in bezwaar of (hoger) beroep

De Fair Trade Authority Curaçao (FTAC) is een zelfstandig bestuursorgaan dat besluiten (beschikkingen) neemt die ingrijpende rechtsgevolgen kunnen hebben voor ondernemingen en/of ondernemersverenigingen.

Omdat besluiten van de FTAC diep kunnen ingrijpen in de rechten en plichten van ondernemingen, is het noodzakelijk dat zij aan rechterlijke toetsing kunnen worden onderworpen. Het feit dat de FTAC in de Landsverordening inzake concurrentie wordt aangewezen als een bestuursorgaan betekent dat voor belanghebbenden tegen besluiten van de FTAC bestuursrechtelijke rechtsbescherming conform de Landsverordening administratieve rechtspraak, d.w.z. bezwaar en beroep, openstaat. Dit waarborgt controle op machtsuitoefening door de FTAC.

Uitspraak hoger beroep niet melden van een concentratie door EY
Het Gemeenschappelijk Hof van Justitie heeft in het hoger beroep aangespannen door Ernst & Young (EY) geconstateerd dat de FTAC terecht een boete heeft opgelegd voor het niet melden van de overname van onderdelen van het voormalige KPMG Curaçao.

In het hoger beroep had EY onder meer beargumenteerd dat zij geen meldingsplicht had omdat de concentratie was afgeblazen, en vervolgens maar gedeeltelijk tot stand was gebracht. Het Hof wijst dit argument af en bevestigt dat ook gedeeltelijke totstandbrenging van een concentratie meldingsplichtig is op grond van artikel 5.2 van de Landsverordening inzake concurrentie. Dat de overnameovereenkomsten later zijn ontbonden is niet van belang, het gaat erom dat er klanten en werknemers duurzaam zijn overgegaan naar EY, en dat was hier het geval.

EY betoogde verder dat haar marktaandeel met de concentratie onder de meldingsdrempel van 30% zou zijn gebleven. De FTAC zou de markt te eng hebben afgebakend door buitenlandse en kleine kantoren niet mee te nemen. Het Hof wijst ook dit argument af en volgt de marktafbakening van de FTAC. Het Hof concludeert dan ook dat met de overname een marktaandeel van 30% of meer werd gecreëerd door EY en dat de concentratie daarmee meldingsplichtig was.

Ook de argumenten van EY met betrekking tot de hoogte van de opgelegde boete zijn door het Hof afgewezen. Het Hof acht het in dat verband van belang dat de FTAC EY meerdere malen had gewaarschuwd over de meldingsplicht, en verzocht had om informatie te verstrekken. De opgelegde boete van Cg 400.000,wat 40% is van het wettelijk maximum van Cg 1.000.000 voor dit type overtreding, acht het Hof daarom adequaat.

Bezwaar tegen boetes niet-meewerken opgelegd aan vijf supermarkten
Eind 2024 heeft de FTAC boetes opgelegd aan vijf supermarkten wegens het handelen in strijd met de medewerkingsplicht. De hoogte van de opgelegde boetes varieerden van Cg 270 000 tot Cg 450 000.

In het kader van een onderzoek naar mogelijke prijsafspraken tussen verschillende supermarkten, minimarkten en toko's met betrekking tot bepaalde koffieproducten had de FTAC informatie gevraagd bij in totaal 20 supermarkten. De vijf beboete supermarkten hebben, ondanks herhaaldelijk rappel door de FTAC, de gevraagde informatie in het geheel niet – of pas nadat reeds een onderzoek naar overtreding van de medewerkingsplicht was ingesteld – verstrekt.

Vier van de vijf beboete supermarkten hebben bij de FTAC bezwaar aangetekend tegen de aan hen opgelegde boete. De vijfde supermarkt aan wie een boete werd opgelegd wegens handelen in strijd met de medewerkingsplicht heeft ervoor gekozen direct bij het Gerecht in Eerste Aanleg in beroep te gaan tegen de opgelegde boete. Het Gerecht heeft op verzoek van de FTAC het beroep op grond van artikel 54 van de Landsverordening administratieve rechtspraak (Lar) terugverwezen naar de FTAC, zodat de FTAC deze beschikking in heroverweging kan nemen.

Geen van de beboete ondernemingen heeft in hun bezwaarschrift de feiten zoals opgenomen in de oorspronkelijke beschikking bestreden.

Op basis van ingediende omzetcijfers bij de bezwaarschriften heeft een herbeoordeling van hun specifieke financiële situatie plaatsgevonden. Het bezwaar tegen de hoogte van de boete is voor vier van de vijf ondernemingen, op basis van de tijdens de behandeling in bezwaar ingediende financiële jaarcijfers, de financiële draagkracht van de ondernemingen en het gelijkheidsbeginsel, gegrond verklaard.

Bij beschikking op bezwaar zijn de opgelegde boetes voor deze vier ondernemingen aanzienlijk verlaagd en variëren nu van Cg 13 000 tot Cg 36 000. De vijfde supermarkt heeft geen financiële jaarcijfers of andere overtuigende argumenten aangevoerd die aanleiding geven tot het gegrond verklaren van het bezwaar, de opgelegde boete blijft daardoor ongewijzigd, Cg 450 000.

Twee van de beboete ondernemingen zijn tegen de beschikking op bezwaar in beroep gegaan bij het Gerecht in eerste aanleg. De behandeling ter zitting heeft plaatsgevonden op 15 december 2025.

2.6 Advisering over (voorgenomen) overheidsbeleid

Liberalisering en modernisering van het taxivervoer
De FTAC heeft van de minister VVRP, door tussenkomst van Minister MEO, een adviesverzoek (art 2.14 van de Landsverordening inzake concurrentie) ontvangen met betrekking tot de ontwerp-landsverordening gericht op liberalisering en modernisering van het taxivervoer op Curaçao.

De FTAC heeft in een uitgebreid schrijven aan de minister VVRP uitgelegd waarom de FTAC momenteel geen mededingingsanalyse kan uitvoeren van het ontwerp. Er zijn naar opvatting van de FTAC nog veel zaken in het ontwerp die aangescherpt moeten worden voordat de FTAC een inhoudelijk advies kan geven over de gevolgen voor de mededinging van de in de ontwerp-landsverordening opgenomen voorstellen.

Laboratoriumdiagnostiek
Twee op Curaçao actieve laboratoria hebben de FTAC om een gesprek verzocht omdat zij menen dat de overheid met het ontwerp-landsbesluit Laboratoriumdiagnostiek een derde laboratorium bevoordeelt. De overheid is 100% aandeelhouder in dit derde laboratorium.

De FTAC heeft beide ondernemingen en hun consultant ontvangen en uitgelegd wat op basis van de Landsverordening inzake concurrentie de taken van de FTAC zijn. Ook is uitgelegd dat het eventueel ongevraagd op deze regelgeving adviseren richting de Minister waarschijnlijk niet de meest effectiefste manier is om de schaarse middelen van de FTAC in te zetten. Dit neemt niet weg dat de FTAC de zorgen deelt van de ondernemingen dat een potentiële inkomensdaling als gevolg van het aanpassen van de tariefstructuur een ontwrichtende impact kan hebben op de bestaande marktwerking.
Met betrekking tot de mogelijke bevoordeling van het derde laboratorium is expliciet duidelijk gemaakt dat in de Landsverordening inzake concurrentie geen verbod op staatssteun is opgenomen en de FTAC dus geen bevoegdheid heeft om hiertegen op te treden.

Conclusie
Het toezichtjaar 2025 toont aan dat de FTAC voortvarend uitvoering geeft aan haar taak om eerlijke concurrentie op Curaçao te waarborgen.

Ook in 2025 constateerde de FTAC dat het publiceren van een eerste beschikking op het terrein van misbruik van een machtspositie, het maatschappelijk besef versterkte van welke gedragingen strijdig zijn met de Landsverordening inzake concurrentie. Dit resulteerde in meerdere nieuwe signalen en onderzoeken. Een vergelijkbaar effect deed zich voor nadat een eerste boete werd opgelegd wegens het niet-melden van een concentratie. De rechtmatigheid van die boete is in 2025 in hoger beroep bevestigd. Ook in 2025 was sprake van een toename van het aantal concentratiezaken ten opzichte van voorgaande jaren.

3 UITGELICHT

ONDERNEMERSVERENIGINGEN EN MEDEDINGING: WAAR LIGT DE GRENS?

Curaçao kent verschillende (formele) ondernemersverenigingen, zoals: VBC (overkoepelend), SAIA (architecten en ingenieurs), CHV (huisartsen), VMSC (medisch specialisten), DCTA (taxichauffeurs), CBA (banken), CHATA (hospitality en toerisme), CASHA (kleine hotels en appartementen). Ondernemersverenigingen brengen ondernemers samen, behartigen gezamenlijke belangen en kunnen bijdragen aan professionalisering van sectoren. Tegelijkertijd kunnen besluiten van zulke verenigingen onbedoeld – of soms bedoeld – de concurrentie beperken. Daarom besteedt de Landsverordening inzake concurrentie expliciet aandacht aan ondernemersverenigingen en hun besluiten.

In dit hoofdstuk leggen we uit wat een ondernemersvereniging is, wat onder 'besluiten' valt, welke verplichtingen daar voor ondernemersverenigingen bij horen en welke lessen uit eerdere FTAC-beschikkingen, zoals aan de Vereniging Medisch Specialisten Curaçao (VMSC), de Curaçaosche Huisartsen Vereniging (CHV) en Sosiedat di Arkitekto i Ingeniero Antiano (SAIA), zijn te trekken.

3.1 Wat is een ondernemersvereniging?

De Landsverordening kiest, net als andere landen, in artikel 1.1 sub q van de Landsverordening inzake concurrentie – bewust – voor een ruime definitie van het begrip ondernemersvereniging. In dat artikel wordt een ondernemersvereniging gedefinieerd als 'elk verband waarin twee of meer ondernemingen zich verenigen'. De Memorie van Toelichting benadrukt dat de gehanteerde definitie is ontleend aan het Europese mededingingsrecht en 'op dezelfde wijze' moet worden uitgelegd.

Dit betekent dat vanuit het perspectief van het mededingingsrecht niet uitsluitend formele verenigingen, zoals de hierboven genoemde verenigingen, met statuten en bestuur, onder de gehanteerde definitie van ondernemersvereniging vallen, maar ook minder formele samenwerkingsverbanden van ondernemingen. Uit de Europese rechtspraak wordt duidelijk dat een ondernemersvereniging ook een stichting kan zijn, een samenwerking zonder rechtspersoonlijkheid, of een vereniging van vrije beroepsbeoefenaren; zelfs publiekrechtelijke lichamen kunnen in de juiste context onder het begrip vallen.

Van belang is dat de leden ondernemingen zijn: entiteiten die een economische activiteit verrichten. De rechtsvorm (NV, BV, eenmanszaak) of het eventuele winstoogmerk van de vereniging zelf is daarbij niet doorslaggevend. Niet het juridische jasje, maar de economische realiteit is beslissend.

Kort gezegd: zodra een organisatie een platform vormt waarin ondernemingen zich organiseren (branche, beroep, sector of keten), kan zij als ondernemersvereniging worden aangemerkt.

3.2 Wat is een 'besluit' van een ondernemersvereniging?

Niet alleen overeenkomsten tussen ondernemingen vallen onder het mededingingsrecht. Ook een besluit van een ondernemersvereniging kan in het mededingingsrecht gevolgen hebben.

Een besluit van een ondernemersvereniging is als volgt gedefinieerd in artikel 1.1 sub d van de Landsverordening inzake concurrentie: 'een getrouwe weergave van de wil van een ondernemersvereniging om het gedrag van haar leden op de markt te coördineren.' Ook hier is de definitie ruim en wordt voor de nadere invulling aangesloten bij de Nederlandse en Europese rechtspraktijk.

Dat betekent dat niet alleen formele besluiten van de algemene ledenvergadering relevant zijn. De kernvraag is steeds of er sprake is van coördinatie van concurrentieparameters (zoals prijzen, voorwaarden, capaciteit, marktverdeling of biedgedrag). Indien dat het geval is, is al snel sprake van mededingingsrechtelijke relevantie. Naast formele besluiten van de algemene ledenvergadering, kunnen ook andere instrumenten van een ondernemersvereniging, wanneer zij het marktgedrag van de leden sturen, zich als 'besluit' in mededingingsrechtelijke zin kwalificeren:

- statuten of reglementen
- richtlijnen of 'adviezen' (ook als ze niet juridisch bindend zijn);
- gedragscodes of reglementen;
- standaardvoorwaarden of modelcontracten;
- branchedocumenten (bijv. prijslijsten, tariefbladen, rekenmodellen);
- uitsluitingsregels of toelatingscriteria (wie mag meedoen?);
- aanbevelingen die feitelijk als norm worden ervaren (sociale druk kan genoeg zijn).

Ook in dit geval is de vorm dus minder belangrijk dan het effect. Stuurt het instrument het marktgedrag van de leden? Dan is het mededingingsrechtelijk een besluit van een ondernemersvereniging.

3.3 Waarom kunnen besluiten van ondernemersverenigingen risicovol zijn?

Besluiten van ondernemersverenigingen kunnen risicovol zijn wanneer zij het marktgedrag van de leden coördineren of de potentie hebben dit te doen op het gebied van prijzen, voorwaarden, capaciteit, marktverdeling of biedgedrag.

In dat geval kan er sprake zijn van een overtreding van het kartelverbod.

Het kartelverbod, het verbod op concurrentiebeperkende afspraken, is opgenomen in artikel 3.1 van de Landsverordening inzake concurrentie en verbiedt overeenkomsten tussen ondernemingen, besluiten van ondernemersverenigingen en onderling afgestemde feitelijke gedragingen van ondernemingen, die ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de concurrentie op de Curaçaose markt of een deel daarvan merkbaar wordt verhinderd, beperkt of vervalst.

Indien de FTAC een overtreding van het kartelverbod constateert, kan zij aan de natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie de overtreding kan worden toegerekend een bestuurlijke boete opleggen. De bestuurlijke boete bedraagt, ingevolge artikel 7.1, zesde lid, van de Landsverordening inzake concurrentie ten hoogste Cg 1 miljoen of, indien dat meer is, ten hoogste 10% van de omzet van de onderneming dan wel, indien de overtreding door een ondernemersvereniging is begaan, van de gezamenlijke omzet van de ondernemingen die van de vereniging deel uitmaken.

3.4 Welke verplichtingen heeft een ondernemersvereniging?

Een ondernemersvereniging is bij uitstek een van de plaatsen waar coördinatie kan plaatsvinden:

- leden praten regelmatig en in vaste setting met elkaar;
- er is vaak een 'gezamenlijke agenda' (druk op kosten, marges, personeelsschaarste);
- adviezen kunnen snel als sectorstandaard gaan gelden;
- nieuwkomers voelen druk om 'mee te doen' om niet buiten de vereniging te vallen.

Ondernemersverenigingen hebben een eigen verantwoordelijkheid om de mededingingsregels na te leven. Die verantwoordelijkheid gaat verder dan als vereniging te zeggen: 'we maken geen kartelafspraken.' De kunst is: de vereniging zó organiseren dat concurrentiegevoelige onderwerpen niet in de vereniging landen. In de praktijk betekent dit onder meer:

Geen coördinatie van strategisch marktgedrag

De vereniging mag geen besluiten nemen of aanbevelingen doen over prijzen, kortingen, marges, productievolumes, marktverdeling of andere strategische keuzes die normaal door individuele ondernemingen worden gemaakt.

Voorzichtigheid bij informatie-uitwisseling

Het delen van gevoelige concurrentie-informatie (zoals actuele prijzen, kostenstructuren of toekomstige strategieën) binnen de vereniging kan al een overtreding opleveren, ook zonder expliciet besluit. Op het moment dat informatie-uitwisseling ertoe leidt dat strategische onzekerheid in de markt vermindert en daardoor onafhankelijke besluitvorming vervangt door coördinatie, bijvoorbeeld met betrekking tot prijzen, kortingen, commissies, productie, enz., vormt deze informatie-uitwisseling een overtreding van het kartelverbod. Ook zonder dat door de FTAC eerst daadwerkelijke effecten op de concurrentie moeten worden aangetoond of dat er sprake moet zijn van een besluit.[2]

Ook in beleidsdialogen met de overheid moeten ondernemingen en ondernemersverenigingen vermijden dat zij onderling gevoelige concurrentie-informatie uitwisselen. Overleg met de overheid ontslaat hen niet van hun verantwoordelijkheden onder het kartelverbod. Dat het overleg door de overheid is georganiseerd, en mogelijk een publiek belang dient, betekent niet dat het mededingingsrecht en specifiek het kartelverbod niet van toepassing is.

Neutrale en open regels

Lidmaatschapscriteria, gedragscodes of kwaliteitsnormen moeten objectief, transparant en niet-discriminerend zijn. Regels die bepaalde ondernemingen uitsluiten of benadelen kunnen de concurrentie beperken.

Bewustzijn en compliance

Besturen en leden moeten zich bewust zijn van de mededingingsregels. Het vastleggen van notulen, het vooraf toetsen van besluiten en het vermijden van concurrentiegevoelige onderwerpen tijdens vergaderingen zijn geen formaliteiten, maar noodzakelijke waarborgen.

3.5 De ondernemersvereniging en de medewerkingsplicht

De Landsverordening inzake concurrentie (LvC) verplicht in artikel 6.2, vijfde lid, eenieder, dus ook ondernemingen én ondernemersverenigingen, om mee te werken aan onderzoeken van de FTAC. Deze medewerkingsplicht is een essentieel onderdeel van effectief mededingingstoezicht. Voor ondernemersverenigingen is deze plicht, gezien hun platformfunctie, van bijzonder belang.
De medewerkingsplicht van artikel 6.2, vijfde lid, verplicht ondernemersverenigingen om de FTAC tijdig, volledig en naar waarheid te informeren. Dit betekent onder meer dat zij:

- gevraagde inlichtingen moeten verstrekken (schriftelijk of mondeling);
- documenten en gegevens moeten overleggen waarover zij beschikken of redelijkerwijs kunnen beschikken;
- medewerking moeten verlenen aan onderzoeksactiviteiten van de FTAC.

De plicht geldt zelfstandig voor de vereniging, los van haar leden. Een ondernemersvereniging kan zich dus niet verschuilen achter het argument dat informatie 'bij de leden ligt'.

Bij de toepassing van de medewerkingsplicht wordt onderscheid gemaakt tussen wilsonafhankelijk en wilsafhankelijk materiaal.

- *Wilsonafhankelijk materiaal* is informatie die al bestaat, los van de wil van de vereniging om mee te werken. Hieronder vallen documenten en gegevens zoals: notulen van vergaderingen, agenda's, presentielijsten, e-mails, berichten uitgewisseld via applicaties zoals WhatsApp, Signal, Telegram, nieuwsbrieven, circulaires en interne beleidsstukken. Dergelijk materiaal moet altijd worden overgelegd, óók als het belastend is voor de vereniging.
- *Wilsafhankelijk materiaa*l ontstaat pas door een actieve verklaring, zoals het beantwoorden van vragen die neerkomen op een erkenning van een overtreding. Hier geldt een beperkte bescherming: de FTAC kan niet verlangen dat een vereniging zichzelf incrimineert. Deze bescherming is echter eng; feitelijke informatie moet wel worden verstrekt.

Het niet naleven van de medewerkingsplicht is zelfstandig sanctioneerbaar met een bestuurlijke boete.[3] Dit staat los van de vraag of uiteindelijk een materiële overtreding van het mededingingsrecht wordt vastgesteld.

3.6 Tot slot

Ondernemersverenigingen zijn waardevolle gesprekspartners voor overheid en maatschappelijke organisaties en zij kunnen zeer zeker bijdragen aan een gezonde economie en verbetering van de leefomgeving. Maar samenwerking kent grenzen. Zodra een vereniging het concurrentiegedrag van haar leden gaat sturen, komt het mededingingsrecht in beeld. Het is daarom essentieel dat ondernemersverenigingen hun rol scherp afbakenen: belangenbehartiging en kennisdeling zijn toegestaan, concurrentiebeperking niet.

2 C-8/08 - T-Mobile Netherlands e.a. ECLI:EU:C:2009:343

3 Zie artikel 7.3 van de Landsverordening inzake concurrentie

4 KERNFEITEN

4. KERNFEITEN EN ACTIVITEITEN FTAC

In dit hoofdstuk wordt een compact, feitelijk overzicht gegeven van de belangrijkste organisatorische en inhoudelijke gegevens over het verslagjaar. Het hoofdstuk Kernfeiten is primair feitelijk en kwantitatief van aard, bedoeld om de lezer snel inzicht te geven in wat de FTAC heeft gedaan en hoe de organisatie was ingericht in het verslagjaar.

4.1 Werkzaamheden van de FTAC

Bestuursvergaderingen
De FTAC heeft in 2025 zes formele bestuursvergaderingen gehouden. Tijdens deze vergaderingen zijn acht beschikkingen vastgesteld.

Het betreft de beschikkingen op bezwaar van de vijf supermarkten aan wie in 2024 een boete wegens het niet voldoen aan de medewerkingsplicht werd opgelegd, twee boetebeschikkingen waarin een boete werd opgelegd aan natuurlijke personen en een beschikking waarin een bindende aanwijzing werd opgelegd wegens overtreding van het verbod op misbruik van machtspositie.

Boetes
Het totaal aan opgelegde boetes bedroeg in 2024 iets meer dan Cg 2 miljoen. Na de beoordeling en aanpassing van de ingediende bezwaarschriften van deze opgelegde boetes was het totaal Cg 551.000 in 2025. Hiervan is Cg 47.000 definitief. Twee supermarkten zijn in beroep gegaan tegen de beschikking op bezwaar.

Ook tegen de twee boetes van Cg 25.000 opgelegd aan natuurlijke personen wegens het niet voldoen aan de medewerkingsplicht is beroep ingesteld bij het Gerecht in eerste aanleg.

Deze zaken zijn in december 2025 door het gerecht behandeld. Het gerecht heeft in haar uitspraak alle 4 beroepszaken ongegrond verklaard. Hetgeen betekent dat zowel de beschikkingen in primo als de beschikkingen op bezwaar van de FTAC in stand blijven. Het Gerecht acht de gedraging van partijen verwijtbaar en komt in alle vier de zaken tot het oordeel dat de door de FTAC opgelegde boetes passend en geboden zijn. Alle door de FTAC opgelegde boetes vallen in hun geheel in de landskas op het moment dat de boetebeschikkingen onherroepelijk zijn geworden.

Beheersovereenkomst
De FTAC heeft in april 2025 met de minister van Economische Ontwikkeling (MEO), de heer ing. Charles Cooper, een nieuwe beheersovereenkomst voor de periode 2025 tot en met 2028 afgesloten. De overeenkomst regelt onder andere aspecten met betrekking tot het toezicht vanuit het ministerie en de financiering van de organisatie. Deze nieuwe overeenkomst versterkt de structurele samenwerking en communicatie tussen MEO en FTAC en legt een stevigere basis voor continuïteit van de FTAC.

Activiteiten kalender 2025
Sinds 2025 hanteert de FTAC ook een activiteitenkalender. Hier volgt een overzicht van de overige geplande activiteiten voor 2025 en de realisatie van deze.

Geplande activiteiten van het FTAC Bestuur in 2025

ACTIVITEITEN	UITGEVOERD	LOOPT DOOR IN 2026	NIET UITGEVOERD
Strategiesessie 2025 Bestuur en Bureau FTAC			Verschoven naar 2e helft 2026
Afscheid bestuurslid Bakker organiseren	Gerealiseerd		
Werving nieuw bestuurslid		Lopend	
Consultatie jaaragenda 2025-2026	Kennismaking met VBC gehad	Lopend, online stakeholders-consultatie uitbesteedt	
Presentatie aan Raad van Ministers en Parlement op verzoek minister MEO			Nog geen afspraak kunnen maken met minister MEO
Deelnemen aan de International Competition Network (ICN) 2025 Annual Conference	Twee bestuursleden en de directeur hebben deelgenomen aan conferentie in Schotland		
Deelname aan Mededingingscongres Nederland			Wegens kostenbesparing is deelname FTAC om het jaar
SAMENWERKINGEN			
ARUBA FAIR TRADE AUTHORITY (AFTA)	AFTA 3x overlegmomenten tussen besturen en directeuren gehad		
ACM	ACM voorzitter heeft bezoek gebracht aan FTAC		

ACTIVITEITEN	UITGEVOERD	LOOPT DOOR IN 2026	NIET UITGEVOERD
RAC	RAC 2x overlegmomenten gehad		
FPK	FpK 2x overlegmomenten gehad		
MEO	MEO 2x overleg gehad met interim minister MEO		Nog geen afspraak voor kennismaking met nieuwe minister MEO kunnen krijgen
UOC	Samenwerkingsovereenkomst aangeboden aan Rector en benaderd voor gezamenlijke cursus Mededingingen	Na meerdere pogingen is het nog niet gelukt om de overeenkomst te ondertekenen.	
Bonairiaanse Consumentenbond (FTPKB)	Kennismaking met FTPKB		
Mediastrategie en communicatieplan	Deelgenomen aan workshop Mediatraining		
Lezingen	– Deelgenomen aan de MKB-lezing 'Opportunities MKB': potentiële groeisectoren van Curaçao. – Deelgenomen aan programma 'Versterken bestuurskracht van de UoC'.		
Deskundigheid bevordering	Jaarlijkse verdiepingscursus Mededingingsrecht		
			Workshop Dawn Raid samen met bureau Workshop verschoven naar 2026

4.2 Onderzoek en handhaving

OVERZICHT ZAKEN 2025

Kartelzaken (2)
- Markt voor verpakte koffie
- Markt voor autoschadeherstel

Misbruik machtspositie (3)
- Medische sector
- Toeristische sector
- Financiële sector

Concentraties (12)
Niet gemeld (3)
- Sector IT-dienstverlening
- Telecomsector
- Uitvaartverzekeringensector

Meldingen (4)
- Wasserij sector
- Toeristische sector (3) (2024)

Pre-noti(catie (5)
- Financiële sector
- Fastfoodsector
- Uitvaartverzekeringensector
- Sanitaire sector
- Luchtvaartsector

Procedureel (2)
Niet-meewerken (2)
- 2 natuurlijke personen

Bezwaar en/of (Hoger) beroep (11)
Hoger beroep (1)
- EY

Bezwaar (6)
- Supermarkten (5)
- Huisarts (1)

Beroep (4)
- Supermarkten (2)
- Natuurlijke personen (2)

Publieksvoorlichting en advisering aan de Overheid (2)
Advisering aan de Overheid (1)
- Landsverordening personenvervoer

Publieksvoorlichting (1)
– Ontwerp-landsverordening Laboratorium Diagnostiek

Daarnaast is er één klacht ontvangen over het optreden van de bezwaarcommissie van de FTAC en is er een aanvang gemaakt met de evaluatie van het boetebeleid zoals dat door de FTAC in 2020 werd vastgelegd in een beleidsregel. De klacht is in behandeling genomen.

Afscheid Gerard Bakker 6 november 2025

4.3 Inrichting van de FTAC en het ondersteunend bureau

De FTAC bestond een deel van 2025 uit slechts twee personen. Het derde lid, de heer dr. mr. Gerard Bakker trad bij de oprichting van de FTAC in april 2017 toe tot het bestuur van de mededingingsautoriteit. De Landsverordening inzake concurrentie bepaalt dat een lid van de FTAC voor maximaal twee termijnen van vier jaar kan worden benoemd. De heer Bakker voltooide in 2025 de maximale zittingstermijn. Op 6 november 2025 is met een afscheidsreceptie officieel afscheid genomen van de heer Bakker. De afscheidsreceptie werd bijgewoond door een gezelschap van hoogwaardigheidsbeklеders en stakeholders.

Tijdens deze gelegenheid hield de heer Bakker een toespraak met als titel: *'Nos tin futuro den nos mes man'*. In zijn toespraak blikte hij terug op de uitdagingen bij het van de grond af opbouwen van een instituut als de FTAC en stond hij stil bij de prestaties en de groei van de FTAC in de afgelopen jaren. De nadruk van zijn betoog lag echter op de toekomst en de waardevolle bijdrage die de FTAC kan leveren aan de economische ontwikkeling van Curaçao.

Binnen het ondersteunend bureau van de FTAC hebben in 2025 geen personele wisselingen plaatsgevonden. Door verschillende persoonlijke omstandigheden was het bureau in 2025 echter een belangrijk deel van het jaar onvolledig bemenst.

4.4 Samenwerking

In februari 2025 hebben twee medewerkers van de FTAC voor inmiddels de derde keer de basiscursus Mededingingsrecht verzorgd voor de nieuwe medewerkers van de Aruba Fair Trade Authority (AFTA). Daarnaast hebben FTAC en AFTA op zeer regelmatige basis overleg met elkaar gevoerd over vraagstukken die rechtstreeks gerelateerd waren aan de activiteiten van het moment. Ook heeft de FTAC in 2025 op regelmatige basis overleg gevoerd met de Regulatory Authority of Curaçao (voorheen Bureau Telecommunicatie & Post). Hierbij is bijvoorbeeld gesproken over reguleringsmodellen en de nut en noodzaak daarvan in bepaalde sectoren.

Tevens is inhoudelijk overleg gevoerd met de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten over een mogelijke samenwerking tussen CBCS en de commerciële banken met betrekking tot een systeem van kredietregistratie.

De FTAC heeft in maart 2018 een cursus Mededingingsrecht verzorgd in samenwerking met Universiteit van Curaçao Dr. Moises Da Costa Gomez. De FTAC zoekt een actievere samenwerking met de Universiteit en in dat kader wordt al enige tijd gesproken over het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst. In dat verband is ook de mogelijkheid besproken dat in onderlinge samenwerking voor de studenten van de universiteit een masterclass Mededingingsrecht wordt georganiseerd. Beide initiatieven dienen in 2026 nader uitgewerkt te worden

4.5 Voorlichting en communicatie

In 2025 heeft de FTAC via haar website tien persberichten gepubliceerd. Het merendeel van de persberichten betroffen bekendmakingen van beschikkingen die door de FTAC waren vastgesteld dan wel bekendmakingen van bij de FTAC gemelde concentraties. De overige persberichten hadden betrekking op de uitkomst van het Hoger beroep in de Zaak Ernst & Young, het afsluiten van de nieuwe beheersovereenkomst, het afscheid van bestuurslid dr. mr. Gerard Bakker en een informatief bericht over de bevoegdheden waarover de FTAC beschikt.

Ook zijn er in het kader van voorlichting over de FTAC en haar taken en bevoegdheden gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van het Ministerie van Verkeer, Vervoer, en Ruimtelijke Planning, een delegatie van de Curaçao Maritime Association enondernemers in de markt voor medische diagnostiek.

In het kader van de Global Entrepreneurship Week heeft de FTAC een voorlichtingssessie verzorgd over haar werkzaamheden, waarbij ook is ingegaan op de bevindingen van het sectoronderzoek naar de levensmiddelensector. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd die specifiek betrekking hadden op de meldingsplicht voor grotere fusies en overnames met o.a. de APC Groep, een uitvaartverzekeraar, en een fast food ondernemer.

Een ander aspect van voorlichting en communicatie is het beantwoorden van vragen die per e-mail of telefonisch bij de FTAC binnenkomen, bijvoorbeeld van advocaten die informeel willen weten of een eventuele concentratie meldingsplichtig is of hoe de FTAC tegen een bepaalde zaak aankijkt.

4.6 Opleidingen, cursussen en workshops

In 2025 is er een in-company training gesprekstechnieken gevolgd door alle medewerkers van de ondersteunende bureaus van de FTAC en de AFTA. Deze in-company training was specifiek toegespitst op situaties die relevant zijn voor de medewerkers van een mededingingsautoriteit.

Door de leden van de FTAC en de directeur van de FTAC is een mediatraining gevolgd. De directeur van de FTAC heeft de basisopleiding mediation van The Lime Tree afgerond.

Een medewerker heeft zich via het volgen van de module Juridische vaardigheden aan de Universiteit van Curaçao Dr. Moises Da Costa Gomez verder bekwaamd op het gebied van de rechtsgeleerdheid.

4.7 Gerealiseerde actvititeiten ten opzichten van het jaarplan

In 2025 heeft de FTAC een aantal onderwerpen als prioriteit aangewezen. In de loop van dat jaar heeft de FTAC koers moeten bijstellen en is de FTAC door ontvangen signalen een aantal andere onderzoeken gestart. Voor 2025 betekende dit dat de onderwerpen die in 2025 als prioriteit werden aangewezen naar 2026 doorschuiven en een aantal zaken die in 2024 van start zijn gegaan in 2025 voortgezet en afgerond werden.

PRIORITEITEN	UITGEVOERD	LOOPT DOOR IN 2026	NIET UITGEVOERD
TOEZICHT OP NALEVING			
Onderzoek naar de aard van verticale overeenkomsten binnen de levensmiddelen- en horecasectoren			Onderzoek is wegens her-prioritering verschoven naar 2026
Onderzoek om de makelaardijsector in kaart te brengen.			Onderzoek is wegens her-prioritering verschoven naar 2026
Gun jumping in markt voor kopieermachines		Stond niet in jaarplan, maar prioriteit gekregen n.a.v een signaal	
Misbruik machtspositie in de bancaire sector		Stond niet in jaarplan, maar prioriteit gekregen n.a.v een signaal	
Gun jumping in de telecommunicatiesector		Stond niet in jaarplan, maar prioriteit gekregen n.a.v een signaal	
Misbruik machtspositie autoverzekeraars			Stond niet in jaarplan, maar prioriteit gekregen n.a.v. een signaal. Onderzoek is wegens her-prioritering verschoven naar 2026
Afstemming prijzen supermarkten	Afgerond. Signaal over mogelijke afstemming van koffieprijzen tussen supermarkten		
NALEVING (klachten)			
Misbruik machtspositie-HAP	Afgerond. Vraag gestuurd opsporingsonderzoek naar aanleiding van formele klacht van 8 huisartsen tegen HAP		
Misbruik machtspositie-PADI		Vraag gestuurd opsporingsonderzoek naar aanleiding van formele klacht van Bahia tegen PADI	
ADVIES			
Advies minister van VVRP	Afgerond. Adviesverzoek minister van VVRP over nieuwe taxi wet		
HANDHAVING (SANCTIES)			
Hoger beroep EY	Afgerond. Geinde boetebedrag overgedragen aan landskas		
Hoger beroep DCTA	Afgerond. FTAC heeft executoriale titel. Boete nog niet kunnen innen		
Bezwaar en beroep –afstemming koffieprijzen	Afgerond. Aan 5 supermarkten zijn na bezwaar en beroep gegaan boetes opgelegd wegens in strijd handelen met de medewerkingsplicht		
Sanctietraject niet meewerken natuurlijke personen	Afgerond. Aan 2 natuurlijke personen is een boete opgelegd wegens in strijd handelen met de medewerkingsplicht. Beroepzaken zijn door het Gerecht behandeld		
Sanctietraject HAP	Afgerond. Bindende aanwijzing opgelegd aan HAP		
MARKTONDERZOEK			
Levensmiddelen Sector	Afgerond. Sector Studie gepubliceerd en aangeboden aan minister van Economische ontwikkeling		
VOORLICHTING			
Brochure en filmpje 'Samenwerken tussen concurrenten'	Afgerond. Brochure en voorlichtingsfilm gemaakt		
Voorlichting Chinese ondernemers	l.h.k.v. het levensmiddelen onderzoek en koffieprijzen zijn een aantal individuele ondernemers uit de Chinese business community gesproken en is voorlichting over de FTAC en landsverordening gegeven. De algemene voorlichtingscampagne staat voorlopig on hold totdat alle lopende sanctietrajecten in de levensmiddelensector zijn afgerond		
Bijhouden website FTAC	Informatie voorziening door middel van een overzichtelijke en een up-to-date website		
Actief voorlichten via social media	Ondernemers en consumenten voorlichten door middel van het plaatsen van verschillende informatieve berichten op de Facebookpagina en LinkedIn van de FTAC		
Verzorgen voorlichting	In het kader van de Global Entrepreneurship Week is een online presentatie gegeven over de FTAC en de Landsverordening inzake concurrentie		
SAMENWERKING			
Deelnemen aan de International Competition Network (ICN) 2025 Annual Conference	Twee bestuursleden en de directeur hebben deelgenomen aan de conferentie in Schotland		

PRIORITEITEN	UITGEVOERD	LOOPT DOOR IN 2026	NIET UITGEVOERD
Aruba Fair Trade Authority (AFTA)	Samenwerkingsprotocol afgesloten, 3x overlegmomenten tussen besturen en 2 medewerkers van FTAC hebben de basistraining mededingingsrecht aan het personeel van AFTA verzorgd.		
Autoriteit Consument en Markt (ACM)	Samenwerkingsprotocol afgesloten, bezoek gebracht aan ACM		
Regulatory Authority of Curaçao (RAC)	2x overlegmomenten gehad		
Fundashon pa Konsumido (FpK)	2x overlegmomentengehad.		
Ministerie van Economische Ontwikkeling (MEO)	2x ambtelijk overleg gehad		
Universiteit van Curaçao (UoC)		Concept nieuwe samenwerkingsovereenkomst aangeboden aan rector en benaderd voor gezamenlijke cursus Mededingingen. Na meerdere pogingen is het nog niet gelukt om de overeenkomst te ondertekenen	
Overige	Kennismakingsgesprek met VDC.		
INTERNE ORGANISATIE			
Personeelsbezetting		Werving gaande voor 1 onderzoeker	

FINANCIEEL VERSLAG 5

5.1 Balans per 31 december 2025

ACTIVA	Referentie	31 december 2025		31 december 2024	
Vaste activa	1				
Immateriële vaste activa					
Software		109.840		94.406	
			109.840		94.406
Materiële vaste activa					
Computers en hardware		14.901		28.972	
Inventaris		2.520		2.520	
			17.421		31.492
Financiële vaste activa					
Overige vorderingen		10.250		10.250	
			10.250		10.250
Vlottende activa	2				
Vorderingen					
Overige vorderingen		99.853		99.621	
			99.853		99.621
Liquide middelen	3		360.156		706.196
TOTAAL ACTIVA ZIJDE			**597.521**		**941.965**

PASSIVA		31 december 2025		31 december 2024	
Eigen vermogen	4				
Algemene reserve		38.026		92.163	
Bestemmingsfonds		249.966		249.966	
			287.992		342.129
Langlopende schulden	5				
Jubileum voorziening		12.453		12.651	
			12.453		12.651
Kortlopende schulden	6				
Af te dragen ontvangen boetes/dwangsommen		134.392		505.267	
Schulden aan kredietinstellingen		288		-	
Handelscrediteuren		61.942		5.869	
Overige schulden		100.455		76.049	
			297.077		587.185
TOTAAL PASSIVA ZIJDE			**597.521**		**941.965**

5.2 Staat van baten en lasten 2025

	Referentie	2025		2024	
Baten	7	1.826.311		1.715.000	
Baten			1.826.311		1.715.000
Lonen en salarissen	8	915.069		844.504	
Sociale lasten	9	139.789		125.433	
Pensioenlasten	10	100.620		81.566	
Afschrijvingen materiële vaste activa	11	14.071		14.671	
Overige personeelskosten	12	164.755		170.226	
Huisvestingskosten	13	225.371		184.409	
Kantoorkosten	14	36.121		43.929	
Algemene kosten	15	284.652		233.200	
Lasten			1.880.448		1.697.937
RESULTAAT			**- 54.137**		**17.063**

Bestemming saldo van baten en lasten		
Toevoeging/onttrekking aan:		
Algemene reserve	- 54.137	17.063
Bestemmingsfonds	-	-
	- 54.137	**17.063**

5.3 Toelichting op de jaarrekening

5.3.1 Algemene toelichting

Activiteiten

- De Fair Trade Authority Curaçao (FTAC) is opgericht bij Landsverordening inzake concurrentie van 29 maart 2016 (de 'Landsverordening'). Op 1 april 2017 zijn de drie leden van de FTAC benoemd. Vanaf 1 april 2017 kon de FTAC derhalve financiële verplichtingen aangaan. 1 April 2017 is daarom de startdatum van de financiële verslaglegging van de FTAC.
- De FTAC is een zelfstandig bestuursorgaan en een openbare rechtspersoon die haar wettelijke taken autonoom verricht.
- De FTAC is feitelijk gevestigd op Pietermaai 6, te Willemstad, Curaçao.

Continuïteit

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de FTAC.

Stelselwijzigingen

Er hebben geen stelselwijzigingen plaatsgevonden.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de FTAC zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Er hebben geen schattingswijzigingen plaatsgevonden.

5.3.2 Algemene grondslagen

Algemeen

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2025, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2025.
De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving voor kleine rechtspersonen.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de onderneming haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta).

De jaarrekening is opgesteld in Caribische Guldens; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten. Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum.

Leasing

Bij de FTAC kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de FTAC ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

5.3.3 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Immateriele vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Hiervan is sprake indien de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Materiele vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur en bijzondere waardeverminderingen. Bij de bepaling van de afschrijvingen wordt rekening gehouden met een eventuele restwaarde.

Financiëe vaste activa

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten waarborgsommen. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde inclusief transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke in het algemeen gelijk is aan de nominale waarde. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardevermindering.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden, betreffen schulden die binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Langlopende schulden

Langlopende schulden betreffen verplichtingen met een resterende looptijd van meer dan twaalf maanden na balansdatum. Deze schulden worden opgenomen tegen reële waarde.

Voorzieningen

bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij de tijdswaarde van geld niet materieel is. Als de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is, wordt de voorziening tegen nominale waarde gewaardeerd.

Wanneer het de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief op de balans opgenomen.

Jubileumvoorzieningen

De FTAC vormt een voorziening voor jubileumuitkeringen. Deze voorziening heeft betrekking op een eenmalige uitkering aan werknemers als erkenning voor hun langdurige dienstverband. De jubileumuitkering wordt toegekend bij het bereiken van een vooraf vastgesteld aantal dienstjaren.

Boeten en dwangsommen

Ingevolge artikel 7.14, eerste lid van de Landsverordening inzake concurrentie dienen opgelegde boetes door partijen worden betaald aan de FTAC binnen dertien weken nadat de beschikking waarbij de bestuurlijke boete is opgelegd, bekend is gemaakt.

Conform artikel 7.6, vierde lid van de Landsverordening inzake concurrentie voor zover een bestuurlijke sanctie verplicht tot betaling van een geldsom, komt deze geldsom toe aan de algemene middelen. Geinde boetebedragen worden door de FTAC op een daarvoor bestemde bankrekening gestort.

Wanneer alle rechtsmiddelen zijn uitgeput en in het voordeel van FTAC is beslist, worden de ontvangen gelden aan het Land overgedragen via het Ministerie van Economische Ontwikkeling. In het geval een beslissing in het nadeel van de FTAC valt, is er sprake van een terugbetalingsverplichting en zal de FTAC het ontvangen boetebedrag terugbetalen aan de betreffende partij.

Een vordering uit hoofde van een opgelegde bestuurlijke boete wordt pas opgenomen in de jaarrekening wanneer de boetebeschikking van de FTAC rechtskracht heeft gekregen, omdat de wettelijke termijn van 6 weken voor het aanwenden van rechtsmiddelen is verstreken of het Gerecht in Eerste Aanleg de boete in beroep in staand heeft gelaten.

5.3.4 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen overheidsbijdragen en de kosten en andere lasten over het jaar.

Lasten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personele kosten

Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, winstdelingen en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van winstdelingen en bonusbetalingen worden

verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd.

Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-verliesrekening gebracht.

Pensioenen
FTAC heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij het Algemeen Pensioenfonds van Curaçao (APC, voorheen APNA). Deze pensioenvoorziening vormt onderdeel van de pensioenregeling waarin diverse werkgevers participeren. In deze regeling worden de pensioenaanspraak van de werknemers afgedekt. De pensioenregeling betreft een middelloonregeling.

Bij een toegezegde bijdrageregeling worden vastgestelde premies betaald aan een (bedrijfstak) pensioenfonds of verzekeringsmaatschappij. Bij deze pensioenregeling heeft de groep geen wettelijke of feitelijke verplichtingen om aanvullende premies te betalen indien het fonds of de maatschappij onvoldoende middelen heeft om huidige of toekomstige pensioenen te betalen. Dit wordt gecorrigeerd door de verhoging van de toekomstige premies.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door de pensioenuitvoerder of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

De dekkingsgraad van APC over 2025 is per datum van opmaak van deze jaarrekening nog niet bekend. Ter vergelijking bedroeg de dekkingsgraad ultimo 2024 113,0%, ultimo 2023 107,9% en ultimo 2022 103,7%.

Afschrijvingen op materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Overheidsbijdragen
Overheidsbijdragen worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Overheidsbijdragen met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële baten en lasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Overige bedrijfskosten
De kosten worden met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering toegerekend aan het jaar waar ze betrekking op hebben.

5.4 Toelichting op de balans

VASTE ACTIVA[1]

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA
HET VERLOOP VAN DE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA WORDT ALS VOLGT WEERGEGEVEN:

	Software	Vooruitbetaalde activa
Aanschafwaarde	-	94.406
Cumulatieve afschrijvingen	-	-
Boekwaarde per 1-1-2025	-	94.406
Investeringen	15.434	
Herclassificatie vooruitbetaalde activa	94.406	-94.406
Afschrijvingen	-	-
Mutaties 2025	109.840	-94.406
Aanschaf waarde	109.840	94.406
Cumulatieve afschrijvingen		-
Boekwaarde per 31-12-2025	**109.840**	**-**

Software afschrijvingspercentage: 20%. restwaardepercentage: nihil
In overleg met MEO is in het verslagjaar een zaaksysteem aangeschaft ter ondersteuning van de bedrijfsvoering.
De aanschafwaarde van het systeem bedraagt XCG. 94,406. De afschrijvingskosten van het systeem zullen gedurende de economische levensduur geleidelijk worden onttrokken aan het daartoe ingerichte bestemmingsfonds.

MATERIËLE VASTE ACTIVA
HET VERLOOP VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA WORDT ALS VOLGT WEERGEGEVEN:

	Computers en hardware	Inventaris		Totaal
Aanschafwaarde	183.464	25.208		208.672
Cumulatieve afschrijvingen	-154.492	-22.688	-	-177.180
Boekwaarde per 1 januari 2025	**28.972**	**2.520**		**31.492**
Afschrijvingen	-14.071	-	-	-14.071
Mutaties 2025	-14.071	-		-14.071
Aanschafwaarde	183.464	25.208	-	208.672
Cumulatieve afschrijvingen	-168.563	-22.688	-	-191.251
Boekwaarde per 31 december 2025	**14.901**	**2.520**	**-**	**17.421**

Afschrijvingspercentage computers en hardware: 33%. Restwaardepercentage: nihil
Afschrijvingspercentage inventaris: 20%. Restwaardepercentage: 10%

FINANCIËLE VASTE ACTIVA	Per 31 december 2025	Per 31 december 2024
Overige vorderingen	10.250	10.250

De overige vorderingen (waarborgsommen) betreffen deposito's huur en water-en elektra voorzieningen.

VLOTTENDE ACTIVA

[2] OVERIGE VORDERINGEN	Per 31 december 2025	Per 31 december 2024
Te ontvangen bedragen	14.623	24.073
Vooruitbetaalde bedragen	15.626	2.258
Dwangsommen en boetes	69.604	68.600
Overige vorderingen	-	4.690
TOTAAL	**99.853**	**99.621**

Per 31 december 2024 bestaat een vordering op het Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC) als gevolg van te veel betaalde pensioenafdrachten. De vooruitbetaalde bedragen hebben betrekking op middelen die via een derdengeldenrekening beschikbaar zijn gesteld voor de betaling van maandelijkse salarissen en vooruitbetaalde verzekeringspremies.

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

[3] LIQUIDE MIDDELEN	Per 31 december 2025	Per 31 december 2024
Maduro & Curiel's Bank rekening courant 1	295.310	269.499
Maduro & Curiel's Bank rekening courant 2	64.846	436.697
	360.156	706.196

Een totaalbedrag van XCG. 64.846 *inzake gelden ontvangen uit hoofde van boetes is niet ter vrije besteding door FTAC. Dit bedrag staat op rekening 2 gereserveerd. Per juli 2024 heeft FTAC een tweede rekening-courant geopend, speciaal voor het overmaken van boetes en dwangsommen.*

PASSIVA

[4] EIGEN VERMOGEN	1 januari 2025	Resultaat	31 december 2025
Algemene reserve	92.163	-54.137	38.026
Bestemmingsreserve	249.966	-	249.966
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	**342.129**	**-54.137**	**287.992**

De FTAC kan een financiële reserve aanleggen van ten hoogste 10% van de begroting van het voorgaande jaar.

Bestemmingsfonds

Voor het resterende overschot van het subsidiebedrag over het boekjaar 2023 is op verzoek van MEO een bestemmingsfonds gevormd. Nadere voorwaarden met betrekking tot de aanwending en de looptijd van dit fonds zullen op een later moment door MEO worden vastgesteld en gecommuniceerd.

In overleg met MEO is een zaaksysteem aangeschaft ter ondersteuning van de bedrijfsvoering. De aanschafwaarde van dit systeem bedraagt XCG. 94.406. De afschrijvingskosten van het systeem worden gedurende de economische levensduur geleidelijk onttrokken aan het hiervoor ingerichte bestemmingsfonds.

[5] LANGLOPENDE SCHULDEN	1 januari 2025	Per 31 december 2025
Jubileumvoorzieningen	12.651	
Dotatie		-198
Totaal jubileumvoorziening		**12.453**

De jubileumvoorzieningen zijn gewaardeerd tegen de contante waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.
Loonstijging per jaar 2.00%
Disconteringsrente 4.0%
Pensioenleeftijd 65
Blijfkans inclusief veronderstelde sterfte 6%

[6] KORTLOPENDE SCHULDEN	1 januari 2025	Per 31 december 2025
Af te dragen ontvangen boetes en dwangsommen aan het land	505.267	
Opgelegde sancties		47.000
Wettelijke rente		18.792
Afgedragen boetes en dwangsommen		-436.667
Totaal openstaande boetes		**134.392**

De post af te dragen boetes en dwangsommen betreft gelden die FTAC heeft ontvangen of nog moet ontvangen van organisaties aan welke ze boetes en dwangsommen heeft opgelegd. FTAC draagt deze gelden af wanneer de rechtsmiddelen van deze partijen zijn uitgeput en de bedragen definitief ten behoeve van FTAC c.q. het land vloeien.

SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN	Per 31 december 2025	Per 31 december 2024
MCB Visa Credit Card	288	-

HANDELSCREDITEUREN	Per 31 december 2025	Per 31 december 2024
Crediteuren	61.942	5.869

OVERIGE SCHULDEN	Per 31 december 2025	Per 31 december 2024
Af te dragen pensioenpremies	11.836	-
Nog te betalen accountantskosten	35.500	6.940
Reservering vakantiegeld	36.785	29.475
Reservering vakantiedagen	16.334	30.184
Reservering personeel gratificatie	-	9.450
TOTAAL	**100.455**	**76.049**

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan. De overlopende passiva hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

NIET IN BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN	Per 31 december 2025

Juridische claims

Wegens de aard van de activiteiten van FTAC is FTAC verzeild in verschillende juridische procedures. Hoewel de afloop van deze geschillen niet met zekerheid kan worden voorspeld, wordt – mede op grond van ingewonnen juridisch advies – aangenomen dat deze geen nadelige invloed van betekenis zal hebben op de financiële positie. Voor nadere toelichting omtrent deze gevolgen verwijzen wij naar de toelichting inzake boetes en dwangsommen.

Door FTAC opgelegde dwangsommen en boetes

Per jaareinde had de FTAC 7 lopende sanctietrajecten waarin een bestuurlijke boete is opgelegd. De onderstaande tabel toont de status van elke van die sanctietrajecten. Alleen wanneer alle rechtsmiddelen zijn uitgeput in een sanctietraject en de rechter in het voordeel van de FTAC beslist, zullen de ontvangen boetegelden aan het Land worden overgedragen.

In december 2024 heeft de FTAC boetes opgelegd aan vijf supermarkten voor een totaalbedrag van XCG 2,020,000. Daarnaast heeft de FTAC aan twee natuurlijke personen in augustus 2025 boetes opgelegd voor een totaalbedrag van XCG 50.000.

Na bestuurlijke heroverweging zijn de boetebedragen van vier (4 van de vijf supermarkten aangepast. Voor één (1) Supermarket is het oorspronkelijke boetebedrag in stand gebleven. Het totaal boetebedrag na de bezwaarfase voor de supermarkten bedraagt XCG 551.000,00. Twee van deze vijf supermarkten hebben een betalingsregeling getroffen met de FTAC en hebben hun boete conform het afgesproken schema afgelost. De resterende drie supermarkten zijn in beroep gegaan. Eén (1) supermarkt heeft aanhangig beroep haar boete volledig betaald. Eén (1) heeft niet betaald. De FTAC heeft een dwangbevel uitgevaardigd. Hiertegen heeft die supermarkt verzet getekend. Deze zaak dient 11 mei 2026 voor het Gerecht. Van één (1) supermarkt heeft het Gerecht het beroep terugverwezen naar de FTAC voor bestuurlijke heroverweging.

De FTAC heeft in heroverweging deze boete aangepast van XCG 450,000 naar XCG 18,000. De beschikking op bezwaar is op 28 november 2025 bekendgemaakt.
Deze supermarkt heeft haar boete ondertussen voldaan. De beroepszaken van de andere twee supermarkten heeft zich op 15 december 2025 voorgediend. De uitspraak in deze zaken heeft plaatsgevonden op 2 februari 2026. Het beroep is in beide zaken ongegrond bevonden door het Gerecht in Eerste Aanleg. Eén (1) supermarkt is in hoger beroep gegaan.

De twee natuurlijke personen zijn direct in beroep gegaan. Ook hun zaak is op 15 december 2025 behandeld door het Gerecht in Eerste Aanleg. De uitspraak in deze zaken heeft ook plaatsgevonden op 2 februari 2026. Het beroep is in beide zaken ongegrond bevonden door het Gerecht in Eerste Aanleg. Eén (1) Partij is in hoger beroep gegaan. Geen van beide personen hebben hun boete betaald per 31 december 2025. De FTAC heeft dwangbevelen uitgevaardigd.

OVERZICHT STATUS OPGELEGDE BESTUURLIJKE SANCTIES					
	EY	**DCTA**	**MANGUSA**	**ARCO IRIS**	**ZHAO ARTI'S**
Datum beschikking in primo	15 -06 -2021	29-07-2021	27-12-2024	27-12-2024	27-12-2024
Hoogte boete	400.000	68.600	450.000	270.000	450.000
Bezwaar ingesteld Ja/Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja
Boete herzien na bezwaar Ja/Nee	Nvt	Nvt	Nee	Ja	Ja
Hoogte boete na bezwaar	Nvt	Nvt	Nvt	36.000	18.000
Beroep ingesteld Ja/Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
Beroep gewonnen Ja/Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nvt
Boete herzien na beroep Ja/Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nvt
Hoogte boete na beroep	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Hoger beroep ingesteld Ja/Nee	Ja	Ja	Ja	Nee	Nvt
Hoger beroep gewonnen Ja/Nee/ aanhangig	Nee	Nee	Aanhangig	Nvt	Nvt
Boete herzien naar hoger beroep	Nee	Nee	–	Nvt	Nvt
Hoogte boete na hoge beroep	Nvt	Nvt	-	Nvt	Nvt
Wettelijke rente	36.667	17.532*	9.148*	-	27*
Boete betaald Ja/Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee
Betalingsregeling getroffen Ja/ Nee	Nvt	Nvt	Nee	Nvt	Nvt
Dwangbevel uitgegeven Ja/Nee	Nvt	Ja	Ja	Nee	Nvt
Executoriale titel geldig Ja/Nee	Nvt	Ja	Ja	Nvt	Nvt
Afgedragen aan Land Ja/Nee	Ja	Nee	-	Nee	Nee
Datum afdracht boete aan Land	25 april 2025	-	-	-	-

**Verschuldigde wettelijke rente tot en met 31 december 2025*

OVERZICHT STATUS OPGELEGDE BESTUURLIJKE SANCTIES				
TEGEN	**NEW CALIFORNIA**	**SURE MINIMARKET**	**J. DA SILVA GOIS**	**E. RIBEIRO**
Datum beschikking in primo	27 -12-2024	27-12-2024	8-8-2025	8-8-2025
Hoogte boete	400.000	450.000	25.000	25.000
Bezwaar ingesteld Ja/Nee	Ja	Ja	Nee	Nee
Boete herzien na bezwaar Ja/Nee	Ja	Ja	Nvt	Nvt
Hoogte boete na bezwaar	34.000	13.000	Nvt	Nvt
Beroep ingesteld Ja/Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Beroep gewonnen Ja/Nee	Nvt	Nvt	Nee	Nee
Boete herzien na beroep Ja/Nee	Nvt	Nvt	Nee	Nee
Hoogte boete na beroep	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Hoger beroep ingesteld Ja/Nee	Nvt	Nvt	Nee	Ja
Hoger beroep gewonnen Ja/Nee/ Aanhangig	Nvt	Nvt	Nvt	Aanhangig
Boete herzien naar hoger beroep	Nvt	Nvt	Nvt	-
Hoogte boete na hoge beroep	Nvt	Nvt	-	-
Wettelijke rente	865*	395*	203*	203*
Boete betaald Ja/Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Betalingsregeling getroffen Ja/ Nee	Ja	Ja	Nee	Nee
Dwangbevel uitgegeven Ja/Nee	Nvt	Ja	Ja	Ja
Executoriale titel geldig Ja/Nee	Nvt	Nee	Ja	Ja
Afgedragen aan Land Ja/Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Datum afdracht boete aan Land	-	-	-	-

**Verschuldigde wettelijke rente tot en met 31 december 2025*

VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN EN BELANGRIJKE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Huurverplichtingen

De organisatie heeft een huurcontract afgesloten voor de De organisatie heeft een huurcontract afgesloten voor de huur van het pand op de locatie Pietermaai 6 te Curaçao. De huurverplichting bedraagt XCG 133,560 per jaar.

Het huurcontract loopt van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2027. De onderneming heeft een huurcontract afgesloten voor de huur van printer. De huurverplichting bedraagt XCG 5,088 per jaar. Het huurcontract loopt van 1 augustus 2025 tot en met 31 juli 2028:

	Per 31 december 2025
Binnen één jaar	138.648
Tussen één en vijf jaar	141.616
TOTAAL	**280.264**

5.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

[7] BATEN	2025	2024
Bijdragen MEO	1.826.311	1.715.000
TOEGEKEND BUDGET	**1.793.500**	**1.715.000**

Op basis van beheersovereenkomst met MEO is de algemene reserve gemaximeerd op 10% van het geautoriseerde budget van voorgaand jaar (XCG 1.715.000).

[8] LONEN EN SALARISSEN	2025	2024
Bruto lonen en salarissen	878.256	782.416
Eenmalige gratificaties	–	12.383
Overige gratificaties	-198	6.562
Vakantietoeslag	37.011	43.143
TOTAAL	**915.069**	**844.504**

Per 21 december 2022 is de Landsverordening Normering Topinkomens Curaçao (P.B. 2022, no. 133), hierna LNT, in werking getreden. Deze landsverordening bevat onder meer een bepaling inzake de openbare verantwoordingsplicht. Op basis daarvan dienen bij ministeriële regeling nadere regels te worden vastgesteld waarin wordt bepaald welke specifieke gegevens openbaar moeten worden gemaakt. Deze nadere regelingen zijn echter op dit moment nog niet vastgesteld. Zodra deze regelgeving is afgerond, zal de FTAC de desbetreffende gegevens conform de voorschriften rapporteren. Voor wat betreft de bezoldiging van de topfunctionarissen binnen de FTAC kunnen wij bevestigen dat deze binnen de in de LNT gestelde norm blijft. Overige gratificaties hebben betrekking op de voorziening voor jubileumuitkeringen.

[9] SOCIALE LASTEN	2025	2024
Premies AOV/AWW	59.489	55.768
Premies AVBZ	4.547	3.990
Premies BVZ	72.722	63.533
Premies ZV/OV	3.031	2.782
Cessantia bijdrage	-	-640
TOTAAL	**139.789**	**125.433**

De bezetting van de FTAC-bureau bedroeg aan het einde van 2025 6.8 FTE (2024: 6.8 FTE). Het bestuur van de FTAC bestond aan het begin van 2025 uit 3 leden (2024: 3 leden) en vormde gezamenlijk 0.8 FTE (2024: 0.8 FTE). In oktober 2025 is één bestuurslid afgetreden na verloop van zijn de zittingstermijn, hierdoor bestond het bestuur van de FTAC aan het einde van 2025 uit 2 leden en vormde gezamenlijk 0.6 FTE. Wat resulteerde eind 2025 in een totale bezetting van 7.4 FTE (2024: 7.6 FTE).

[10] PENSIOENLASTEN	2025	2024
Pensioenpremie personeel	100.620	81.566
TOTAAL	**100.620**	**81.566**

[11] AFSCHRIJVINGEN MATERIËLE VASTE ACTIVA	2025	2024
Computers en hardware	14.071	14.671

[12] OVERIGE PERSONEELSKOSTEN	2025	2024
Training-en opleidingskosten	14.305	15.845
Wervingskosten	–	15.057
Reiskosten	50.423	65.860
Vervoer	26.264	19.869
Verzekering personeel	6.769	12.952
Inhuur personeel van derden	9,745	10.319
Overige personeelskosten	29.742	11.030
Representatie en voorlichting	25.072	15.490
Vergaderkosten en presentiegeld	2.434	3.168
Vertalings- en vertolkingskosten	–	636
TOTAAL	**164.755**	**170.226**

[13] HUISVESTINGSKOSTEN	2025	2024
Huur onroerend goed	133.560	120.840
Huur kantooruitrusting	4.717	4.452
Onderhoud onroerend goed	17.306	6.723
Onderhoud roerend goed	50.867	26.591
Water en elektra	18.037	21.025
Verzekering onroerend goed	682	1.364
Kantoorapparatuur	-	3.413
Overige huisvestigingskosten	201	-
TOTAAL	**225.371**	**184.409**

[14] KANTOORKOSTEN	2025	2024
Telecommunicatie	23.201	25.286
Publieke voorlichting	8.462	10.021
Kantoorbenodigheden	1.532	4.844
Portokosten	1.847	2.424
Contributies en abonnementen	1.079	1.353
TOTAAL	**36.121**	**43.929**

[15] ALGEMENE KOSTEN	2025	2024
Advieskosten	205.111	142.654
Accountantskosten	36.301	42.042
Overige kantoor exploitatiekosten	35.784	45.883
Overige algemene kosten	7.456	2.619
TOTAAL	**284.652**	**233.200**

5.6 Afsluitende opmerkingen en ondertekening

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed op de situatie per balansdatum.

Willemstad,1 juni 2026
Fair Trade Authority Curaçao

drs. Jeanne A.G. Fabian,
Directeur

Het bestuur,

Miroslava I. Wedervoort, MSM
Voorzitter van FTAC

dr. Miriëla G.L. Carolina
Lid van FTAC en tevens plv. Voorzitter

5.7 Overige gegevens

Winstbestemming

De FTAC is bij Landsverordening inzake concurrentie van 29 maart 2016 opgericht en heeft op deze basis geen statuten. In de Landsverordening inzake concurrentie is bepaald dat geïnde dwangsommen en bestuurlijke boetes terugvloeien in de algemene middelen van het Land Curaçao. Voor het overige is er in de Landsverordening inzake concurrentie geen regeling opgenomen inzake winstbestemming. De FTAC kan een financiële reserve aanleggen van ten hoogste 10% van de begroting van het voorgaande jaar.

5.8 Analyse t.o.v. het budget

	2025 Werkelijk	2025 Budget	Mutatie	Mutatie (in %)
Baten	1.826.311	1.793.500	32.811	2%
Lasten				
Lonen en salarissen	915.069	925.344	-10.275	-1%
Sociale lasten	139.789	175.957	-36.168	-21%
Pensioenlasten	100.620	109.536	-8.916	-8%
Overige personeelskosten	164.755	173.737	-8.983	-5%
Huisvestingskosten	225.371	217.436	7.935	4%
Kantoorkosten	36.121	50.155	-14.034	-28%
Algemene kosten	284.652	174.146	110.506	63%
Afschrijvingskosten*	14.071	–	14.071	-
Som der lasten	**1.880.448**	**1.826.311**	**54.137**	**-**
RESULTAAT	**-54.137**	**-32.811**		

**afschrijvingskosten worden niet meegenomen in de begroting.*

Toelichting op de verschillen in bovenstaande tabel
De FTAC heeft voor het boekjaar 2025 een begroting ingediend van XCG 1.826.311. In eerste instantie heeft het Ministerie het bedrag van XCG 1.793.500 toegekend. Gedurende het jaar heeft Ministerie het restbedrag van XCG 32.811 alsnog toegekend. De daadwerkelijk ontvangen baten bedragen dus XCG 1.826.311, hetgeen resulteert in een positief verschil van XCG 32.811.

Het boekjaar sluit af met een budgetoverschrijding, die voornamelijk wordt veroorzaakt door hogere algemene kosten, in het bijzonder door een toename van advieskosten in verband met lopende- en afgeronde onderzoeken.

Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten
De kosten voor lonen en salarissen en pensioenlasten zijn over het algemeen in lijn met de begroting. Daartegenover staan lagere sociale lasten en pensioenlasten dan oorspronkelijk geraamd, onder meer als gevolg van verschillen in personele bezetting en premiegrondslagen gedurende het boekjaar.

Overige personeelskosten
De overige personeelskosten zijn lager dan begroot, voornamelijk doordat het beschikbare budget voor wervingskosten niet volledig is benut.

Huisvestingskosten
De huisvestingskosten zijn hoger dan begroot als gevolg van extra uitgaven voor het onderhoud van zowel onroerende als roerende zaken.

Kantoorkosten
De kantoorkosten zijn lager dan begroot, voornamelijk door besparingen op posten zoals telecommunicatie en porto- en vrachtkosten.

Algemene kosten
De overschrijding van het budget in 2025 wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere advieskosten ten behoeve de inkoop van externe expertise en/of -ondersteuning bij lopende onderzoeken.

5.9 CONTROLEVERKLARING VAN ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Snipweg 30
Willemstad
Curaçao

T: +5999 736 6300

mail@bakertillycuracao.com
www.bakertilly.cw

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de directie van Fair Trade Authority Curaçao

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Fair Trade Authority Curaçao gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Fair Trade Authority Curaçao per 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van Curaçao, de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving voor kleine rechtspersonen (RJk), artikel 2.23 van de Landsverordening inzake concurrentie (AB 2016, no. 16) en artikel 10 van de beheersovereenkomst 2025-2028 tussen het Ministerie van Economische Ontwikkeling en Fair Trade Authority Curaçao.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de Internationale Controlestandaarden (ISA's). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Fair Trade Authority Curaçao zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

ACCOUNTANCY•ADVISORY

NC Audit & Advisory B.V. trading as Baker Tilly is an independent member of Baker Tilly International. Baker Tilly International Limited is an English company. Baker Tilly International provides no professional services to clients. Each member firm is a separate and independent legal entity, and each describes itself as such. NC Audit & Advisory B.V. is not Baker Tilly International's agent and does not have the authority to bind Baker Tilly International or act on Baker Tilly International's behalf. None of Baker Tilly International, NC Audit & Advisory B.V., nor any of the other member firms of Baker Tilly International has any liability for each other's acts or omissions. The name Baker Tilly and its associated logo is used under license from Baker Tilly International Limited.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen bestuursverslag

Het jaarverslag omvat een bestuursverslag, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat het bestuursverslag:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die is vereist voor het bestuursverslag

Wij hebben het bestuursverslag gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of het bestuursverslag materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de Internationale Controlestandaard (ISA 720).

Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag.

Verklaring betreffende de overige bij of krachtens de wet of regelgeving gestelde eisen

Op grond van artikel 10 van de Landsverordening normering topinkomens Curaçao dienen de bezoldigingen toegelicht te worden in de jaarrekening. Artikel 10 verwijst naar een ministeriële regeling met algemene werking die nader zal bepalen welke gegevens toegelicht dienen te worden. Door het ontbreken van de ministeriële regeling is het niet duidelijk welke gegevens toegelicht dienen te worden en heeft Fair Trade Authority Curaçao in afwachting hiervan geen nadere toelichting opgenomen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en het bestuur voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van Curaçao en in Nederland algemeen aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving voor kleine rechtspersonen (RJk), artikel 2.23 van de Landsverordening inzake concurrentie (AB 2016, no. 16) en artikel 10 van de beheersovereenkomst 2025-2028 tussen het Ministerie van Economische Ontwikkeling en Fair Trade Authority Curaçao. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of Fair Trade Authority Curaçao in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten.
Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om Fair Trade Authority Curaçao te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of Fair Trade Authority Curaçao haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Fair Trade Authority Curaçao.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Internationale Controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Fair Trade Authority Curaçao;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.
  Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Curaçao, 9 Juni 2026

Baker Tilly

D.A. Heymans RA

Fair Trade Authority
Curaçao

Pietermaai 6, Punda, Curaçao
T: +5999 461 0067, E: info@ftac.cw, www.ftac.cw

COLOFON:
Juni 2026 © Fair Trade Authority Curaçao
Design & layout: Passaat Communicatie & Design
Foto's pagina 19 & 20 Ramsay Soemanta Photography
Foto pag 5 Gemeenschappelijk Hof van Justitie
Foto pag 7 Getty image on Unsplash
Foto pag 11 Franki Chamaki on Unsplash